

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní

Mikroekonomická analýza podpory podnikatelského prostředí v ČR

Nikola Svobodová

Bakalářská práce

2017

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Nikola Svobodová**
Osobní číslo: **E14402**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Ekonomika a provoz podniku**
Název tématu: **Mikroekonomická analýza podpory podnikatelského prostředí v ČR**
Zadávající katedra: **Ústav podnikové ekonomiky a managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce je analyzovat dopad veřejné podpory na vybrané podniky a jejich tržní situaci. Student se zaměří na problematiku poskytování veřejné podpory pro MSP. Následně osloví vybrané podniky, kterým byla v posledních letech poskytnuta veřejná podpora a prostřednictvím dotazníkového šetření zjistí její dopad na tržní situaci.

Osnova:

- Vymezení základních pojmů.
- Veřejná podpora a způsoby jejího poskytování.
- Analýza poskytování veřejné podpory ve vybraných podnicích.
- Formulace závěrů a doporučení.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

BRODSKÝ, Z. a STRÍTESKÁ, M. Malé a střední podnikání: distanční opora. Vyd. 2. Pardubice: Univerzita Pardubice, Fakulta ekonomicko-správní, 2010. ISBN 978-80-7395-346-1

DUBSKÁ, D. Podnikatelské prostředí a ekonomický růst České republiky. Praha: Český statistický úřad, 2010. ISBN 978-80-250-2014-2

JANKŮ, M. a MIKUŠOVÁ, J. Veřejné podpory v soutěžním právu EU. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-430-8

VEBER, J., SRPOVÁ, J. a kolektiv. Podnikání malé a střední firmy, 3., aktualizované a doplněné vydání. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4520-6

VITURKA, M. Kvalita podnikatelského prostředí, regionální konkurenceschopnost a strategie regionálního rozvoje České republiky. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3638-9

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Viktor Prokop

Ústav ekonomických věd

Datum zadání bakalářské práce: **4. září 2016**

Termín odevzdání bakalářské práce: **28. dubna 2017**

doc. Ing. Romana Provazníková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Marcela Kožená, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 4. září 2016

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47 b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 9/2012, bude práce zveřejněna v Univerzitní knihovně a prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30. 6. 2017

Nikola Svobodová

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce Ing. Viktoru Prokopovi za jeho odbornou pomoc, cenné rady a poskytnuté materiály, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce. Dále bych ráda poděkovala podnikům, které mi poskytly potřebné informace. Rovněž bych ráda poděkovala své rodině za trpělivost.

ANOTACE

Bakalářská práce se zaměřuje na mikroekonomickou analýzu podnikatelského prostředí v České republice. Cílem práce je analyzovat dopad veřejné podpory na vybrané podniky a jejich tržní situaci. Teoretická část vysvětluje pojmy malého a středního podnikání, obsahuje rozdělení malých a středních podniků, jejich význam a přínos. Dále je v ní charakterizováno a rozděleno podnikatelské prostředí. Další část této práce je zaměřena na podporu malého a středního podnikání, která může být z veřejných prostředků, nebo pomocí podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků či nevládních organizací. V druhé části jsou charakterizovány vybrané podniky, kterým byla poskytnuta veřejná podpora a prostřednictvím dotazníkového šetření byl zjištěn dopad veřejné podpory na tržní situaci.

KLÍČOVÁ SLOVA

podnikatelské prostředí, malý a střední podnik, podpora, operační program

TITLE

Microeconomic analysis of business environment support in the Czech Republic

ANNOTATION

This bachelor thesis is focused on microeconomic analysis of business environment in Czech Republic. Goal of this thesis is to analyse repercussion of financial support of particular companies and its market situation. Theoretical part describes concepts of small and medium businesses, its severance, purport and addend value. This thesis also contains characteristics and sorting of business environment. Another part of this thesis is focused on influence of subsidies, business incubators, science and technologic parks and non-government organisations on small and medium businesses. In the second part, there are examples and characteristic of selected businesses which used the possibilities mentioned above. Using qualitative survey research method, effect of subsidies and other options of financing on business environment will be determined.

KEYWORDS

business environment, small and medium business, support, operational program

OBSAH

ÚVOD.....	10
1 PROBLEMATIKA MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ.....	11
1.1 PODNIKÁNÍ, PODNIKATEL, PODNIK.....	11
1.2 PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ.....	13
1.3 MALÉ A STŘEDNÍ PODNIKÁNÍ.....	16
1.3.1 Životní cyklus malých a středních podniků.....	18
1.3.2 Význam a přínosy malých a středních podniků.....	18
2 PODPORA MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ.....	21
2.1 PODPORA Z VEŘEJNÝCH PROSTŘEDKŮ.....	21
2.1.1 Finanční podpora podnikání z veřejných prostředků.....	23
2.1.2 Nefinanční podpora.....	25
2.2 PODNIKATELSKÉ INKUBÁTORY A VĚDECKOTECHNICKÉ PARKY.....	27
2.2.1 Podnikatelské inkubátory.....	27
2.2.2 Vědeckotechnické parky.....	27
2.3 NEVLÁDNÍ ORGANIZACE.....	28
2.3.1 Mezinárodní komora.....	28
2.3.2 Hospodářská a agrární komora.....	28
2.3.3 Rozhodčí soud.....	29
2.3.4 CEBRE.....	30
2.3.5 Asociace MSP a živnostníků ČR.....	30
2.3.6 Národní asociace pro rozvoj podnikání.....	30
2.3.7 Profesní sdružení.....	31
2.4 PODPORA PODNIKÁNÍ NA KOMERČNÍM ZÁKLADĚ.....	31
2.4.1 Bankovní služby pro podnikatele.....	31
2.4.2 Fondy rizikového kapitálu.....	32
2.4.3 Business Angels.....	33
3 ANALÝZA PODPORY MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ V PARDUBICKÉM KRAJI.....	34
3.1 PARDUBICKÝ KRAJ.....	34
3.1.1 Malé a střední podniky v Pardubickém kraji.....	35
3.2 PODNIK A.....	36
3.2.1 Výsledky dotazníkového šetření podniku A.....	37
3.2.2 Operační program Nemovitosti.....	39
3.3 PODNIK B.....	40
3.3.1 Výsledky dotazníkového šetření podniku B.....	40
3.3.2 Operační program Vzdělávejte se pro růst!.....	42
3.4 PODNIK C.....	43
3.4.1 Výsledky dotazníkového šetření podniku C.....	43
3.4.2 Operační program Inovace.....	45
3.5 PODNIK D.....	45
3.5.1 Výsledky dotazníkového šetření podniku D.....	46
3.5.2 Operační program Marketing.....	48
4 ZHODNOCENÍ DOSAŽENÝCH VÝSLEDKŮ.....	49
4.1 DOPORUČENÍ.....	50
ZÁVĚR.....	51
POUŽITÁ LITERATURA.....	52
SEZNAM PŘÍLOH.....	57

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Faktory ovlivňující makroprostředí	14
Obrázek 2: Mezoprostředí	15
Obrázek 3: Členění podniků podle Nařízení Evropské komise č.364/2004.....	17
Obrázek 4: Životní cyklus podniku	18
Obrázek 5: Otázky pro zjištění veřejné podpory	22
Obrázek 6: 9 strategických cílů ČEB	24
Obrázek 7: Postup při přípravě a realizaci investice	33
Obrázek 8: Pardubický kraj	34
Obrázek 9: Okresy Pardubického kraje	35
Obrázek 10: Podíl ekonomických subjektů v Pardubickém kraji	36
Obrázek 11: Fáze životního cyklu nemovitosti	39
Obrázek 12: Dva typy projektů operačního programu Inovace	45

SEZNAM ZKRATEK

AMSP	Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR
BIC	Business International Center
CEBRE	Česká podnikatelská reprezentace při EU
ČEB	Česká exportní banka
ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka
ČR	Česká republika
ČSOB	Československá obchodní banka
ČSÚ	Český statistický úřad
EGAP	Exportní garanční a pojišťovací společnost
EU	Evropská Unie
EUR	Euro
HDP	Hrubý domácí produkt
HK ČR a AK ČR	Hospodářská komora České republiky a agrární komora České republiky
ICC	Mezinárodní obchodní komora (International Chamber of Commerce)
ISO	International Organization for Standardization
MSP	Malý a střední podnik
NARP	Národní asociace pro rozvoj podnikání
OECD	Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
VTP	Vědeckotechnický park
WTO	World Trade Organization

ÚVOD

Tato bakalářská práce se zabývá dopadem veřejné podpory v sektoru malého a středního podnikání, který představuje významnou součást každé vyspělé ekonomiky. Malé a střední podniky jsou důležité z hlediska zaměstnanosti a ekonomického výkonu celé společnosti. Malé a střední podniky tvoří většinu struktury firem v České republice a reprezentují více než 1 milion ekonomických subjektů zaměstnávajících téměř 60 % zaměstnanců.

Cílem této bakalářské práce je analyzovat dopad veřejné podpory na vybrané podniky a jejich tržní situaci. Bakalářská práce je zaměřena na problematiku poskytování veřejné podpory pro malé a střední podniky. Ke splnění zadání této práce bylo potřeba oslovit vybrané podniky, kterým byla v posledních letech poskytnuta veřejná podpora a prostřednictvím dotazníkového šetření zjistit její dopad na tržní situaci daných firem.

Bakalářská práce je rozdělena do čtyř kapitol. První kapitola je věnována problematice malého a středního podnikání, kde jsou vymezeny pojmy týkající se malého a středního podnikání. V této kapitole je také charakterizováno podnikatelské prostředí. V poslední části této kapitoly je vymezen pojem malý a střední podnik, jsou zde také uvedena kritéria členění do jednotlivých kategorií. Druhá kapitola zachycuje způsoby podpory malého a středního podnikání, která může nabývat několika forem. Jsou zde uvedeny i společnosti, které jednotlivé druhy podpor poskytují.

V další části jsou provedeny samotné analýzy, kdy je vždy nejdříve charakterizován dotazovaný podnik, dále jsou uvedeny výsledky dotazníku a stručně popsán příslušný operační program, kterého se daný podnik zúčastnil. Celkem byly dotazovány čtyři podniky z Pardubického kraje, kterým byla v posledních letech poskytnuta podpora. Ve čtvrté části této bakalářské práce je poté provedeno zhodnocení dosažených výsledků a dále jsou navržena doporučení jak na obecné úrovni, tak i pro jednotlivé podniky. Výsledky ukazují, že poskytování veřejné podpory představuje složitý proces (zejména z hlediska administrativy), který ne vždy vede k tíženým efektům, které by vedly k posílení tržního postavení jednotlivých podniků (například k růstu jejich konkurenceschopnosti a k novým inovacím). Na druhé straně, jsou-li tyto prostředky efektivně využity, mohou přispívat k posílení tržního postavení podniků, i k růstu jejich konkurenceschopnosti a k růstu zaměstnanosti.

1 PROBLEMATIKA MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ

V rámci první kapitoly budou charakterizovány pojmy týkající se malého a středního podnikání, jako je podnikání, podnikatel či samotný podnik. Dále tato kapitola bude obsahovat rozdělení malých a středních podniků, jejich význam a přínos. V poslední části bude vysvětleno a rozděleno podnikatelského prostředí.

1.1 Podnikání, podnikatel, podnik

Podnikání je chápáno jako *"soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem, vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku."*[3]

Soustavná činnost je činnost, která je vykonávána s vidinou, že bude vykonávána i nadále. Slovem samostatně je myšleno, že osoba, která činnost provádí, může sama rozhodovat o době a místě výkonu práce. Vlastním jménem je chápáno to, pokud je podnikatel zapsán do obchodního rejstříku pod názvem firmy. Na vlastní odpovědnost se rozumí to, že podnikatel odpovídá za všechny závazky vyplývající z podnikání. Dosažení zisku je jedním z cílů podnikatelského snažení. [13]

Na základě výzkumu Deakinse a Freela [37] vznikly 3 základní charakteristiky podnikání, a těmi jsou:

- podnikání jako proces (činnost),
- podnikání jako přístup (metoda),
- podnikání jako hodnotová orientace.

Smyslem podnikání jako procesu (činnosti) je vytvoření nové přidané hodnoty, která může mít nefinanční i finanční formu. Proces podnikání má posloupný charakter a je rozdělen do několika kroků. Pro jeho rozdělení je možné použít teorii pracovních rolí a rozdělit šest základních pracovních rolí podnikatele: 1. vlastník, 2. ekonom (správce), 3. manažer, 4. vůdce (lídr), 5. výrobce, 6. nákupce a prodejce. Každá z těchto uvedených rolí má určitou funkci a podle toho lze určit kvalifikační nároky na jejich výkon. Naplňování smyslu podnikání je přirozeně předmětem mnoha výzkumů, při nichž například dochází k maximalizaci tvorby přidané hodnoty s použitím přiměřeného rizika. Rekapitulaci těchto výzkumů provedl například Josef Jünger.

Podnikání jako přístup (metoda) má charakter kompetence, což dle Armstronga[1] znamená způsob chování člověka. Tento přístup je vyznačován několika znaky, jako je zájem

a snaha vytvořit něco navíc, samostatné nalézání příležitostí k realizaci cíle, dobrovolné přebírání vlastní odpovědnosti, vkládání a účinné využívání vlastních zdrojů a sklizení pozitivních výsledků jako poslední v řadě zainteresovaných.

Podnikání jako hodnotová orientace se symbolicky označuje jako podnikatelský duch, což představuje strukturu hodnot a postojů, která má individuální a společenský rozměr. Společenský rozměr představuje, jak si společnost váží podnikatelů, podnikavých lidí a podnikání. Individuální rozměr klade důraz na individualistický způsob přivlastňování. [37]

Z výše uvedeného je patrné, že definic podnikání je mnoho, v různých literaturách lze najít odlišné definice. Platí však, že k obecným rysům podnikání patří [14]:

- cílevědomá činnost,
- iniciativní, kreativní přístupy,
- organizování a řízení transformačních procesů,
- praktický přínos, užitek, přidaná hodnota,
- převzetí a zakalkulování rizika neúspěchu,
- opakování, cyklický proces.

Veber a Srpová [42] rozdělují pojem podnikání na čtyři aspekty, pomocí kterých lze hledět na pojem podnikání. Konkrétně existují čtyři aspekty - právnícký aspekt, ekonomický aspekt, sociologický aspekt a psychologický aspekt. Jednotlivé aspekty popisují, jak je podle nich chápáno podnikání:

- právnícký aspekt - *"podnikáním se rozumí soustavná činnost, která je prováděna samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a za účelem dosažení zisku"*,
- ekonomický aspekt - zde je podnikání chápáno jako zapojení ekonomických zdrojů i jiných aktivit tak, aby došlo ke zvýšení původní hodnoty. Jedná se o dynamický proces vytváření přidané hodnoty,
- sociologický aspekt - pro všechny zainteresované má být podnikání vytvářením blahobytu, hledáním cesty k lepšímu využití zdrojů, vytvářením nových pracovních míst a příležitostí,
- psychologický aspekt - podnikání je prostředek k postavení se na vlastní nohy, k dosažení seberealizace atd. Podnikáním se rozumí činnost, která je motivována něčeho dosáhnout, vyzkoušet si něco nového nebo např. něco získat.

S podnikáním souvisí pojem podnikatel, který pochází z francouzského jazyka a v původním středověkém významu byl tento pojem chápán jako zprostředkovatel či prostředník. Tyto 2 výrazy odpovídaly realitě, jelikož podnikatel dřívější doby se podílel na zprostředkovávání zejména obchodů [14]. V současné době je podnikatel definován následujícím způsobem: *"Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele."* [5] Nicméně stejně jako na podnikání lze nahlížet z různých pohledů i na podnikatele. Podnikatel umí hledat nové příležitosti, umí určit nové a reálné cíle, má organizační schopnosti a je schopen zabezpečovat kapitálové i lidské zdroje. Podnikatel je osoba [3]:

- uskutečňující podnikatelské aktivity při využití vlastního kapitálu s rizikem jeho ztráty, ale naopak i s cílem ho zvětšit,
- která iniciuje a investuje své znalosti, vědomosti, kapitál i čas do podnikání za účelem dosažení předem stanovených cílů,
- která rozeznává příležitosti k podnikání.

S tímto tématem, tak jako pojem podnikání a podnikatel, souvisí i pojem podnik. Stejně jako pro podnikání a podnikatele, tak i pro podnik existuje řada výkladů, které závisí na hledisku, ze kterého je pojem interpretován. Jednoznačně jde o subjekt, ve kterém dochází k přeměně vstupů na výstupy, neboli ze zdrojů na statky. Při rozšíření toho výkladu je podnik vymezen jako uspořádání zdrojů, práv, jiných majetkových hodnot a prostředků, které slouží k provozu podnikatelských aktivit. Právně je tento pojem definován jako soubor hmotných a nehmotných složek podnikání. [14]

"Podnikem se rozumí každý subjekt vykonávající hospodářskou činnost, bez ohledu na jeho právní formu. K těmto subjektům patří zejména osoby samostatně výdělečně činné a rodinné podniky vykonávající řemeslné či jiné činnosti a obchodní společnosti nebo sdružení, která běžně vykonávají hospodářskou činnost." [6]

1.2 Podnikatelské prostředí

Podle Kalínské [15] je podnikatelské prostředí charakterizováno jako *„souhrn faktorů ekonomického, politického, právního, technologického, sociálního a kulturního charakteru, které mají dopad na kvalitu podmínek, v nichž podnikatelské subjekty rozvíjejí svoje aktivity, a podstatným způsobem ovlivňují jejich konkurenceschopnost, výkonnost, růstový potenciál a determinují atraktivitu dané země pro zahraniční investory.“*

Podnikatelské prostředí napovídá o životní situaci společnosti, o ekonomice, ale také o tom, jaké situace nastanou v následujících letech. Podnikatelské prostředí lze charakterizovat pomocí faktorů, které v něm působí a podle toho, zda se faktory nacházejí uvnitř či vně. Podle tohoto kritéria se rozdělují na vnitřní a vnější. Vnitřní faktory patří do tzv. mikroprostředí, které je spjata s kulturou, klimatem a dalšími, které vytvářejí vhodné pracovní podmínky. Mezi hlavní faktory mikroprostředí patří např. schopnost vést lidi, schopnost uspokojit potřeby, schopnosti komunikovat.

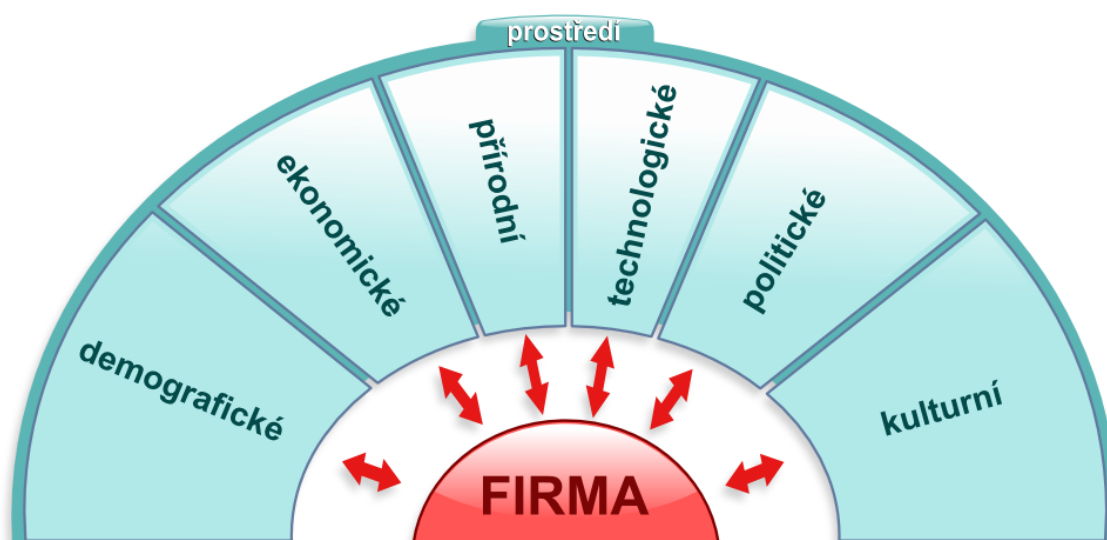
Vnější faktory lze rozdělit na dvě vrstvy - makroprostředí a mezoprostředí.

Makroprostředí tvoří tzv. celkový obal. Lze ho ovlivnit velmi málo nebo vůbec. Působí v něm na podnik základní faktory [31]:

- pokles nebo růst výkonu ekonomiky,
- narušení nebo upevnění politické stability,
- pokles nebo růst nezaměstnanosti,
- pokles nebo růst inflace,
- narušení nebo udržení státního rozpočtu.

Makroprostředí podle Kotlera [17] zahrnuje několik faktorů, které mohou podnik ovlivnit. Mezi tyto faktory patří demografické prostředí, ekonomické prostředí, přírodní prostředí, technologické prostředí, politické prostředí a prostředí kulturní.

Tyto faktory, které ovlivňují makroprostředí, znázorňuje i následující obrázek č. 1.

Obrázek 1: Faktory ovlivňující makroprostředí

Zdroj: [51]

Mezoprostředí je spojeno s působením konkrétních regionálních aktérů. Pro malé a střední podniky představuje reálný kontakt s prostředím, jedná se např. o faktory ekologické, přírodní, technické, ekonomické, všeobecné atd. [31] Mezoprostředí je zachyceno na obrázku č. 2.

Obrázek 2: Mezoprostředí

Zdroj:[32]

V jednotlivých regionech ČR existují odlišné podmínky pro podnikání, které jsou zčásti dány podle rozsahu a kvality vybudované energetické či komunikační infrastruktury, v cenách pozemků, v kvalitě pracovní síly a rezervách v jejím počtu a v neposlední řadě také ve mzdovém vývoji. [30]

Podnikatelské prostředí je představováno veřejným a soukromým sektorem, s tím rozdílem, že soukromý sektor je založen na ziskovém principu. Veřejný sektor je specifickou součástí ekonomiky. Smyslem veřejného sektoru je především uspokojování cizích potřeb, jedná se o poskytování veřejných služeb, jako je péče o zdraví, bezpečnost, vzdělání, sociální služby. [48] Tyto služby jsou financovány z veřejných prostředků. Veřejný sektor není založen na ziskovém principu, jak je to u soukromého sektoru, ale finanční prostředky k fungování získává z veřejných rozpočtů, které jsou naplňovány z daní. Jádrem veřejného sektoru je veřejná správa, kterou tvoří soustava úřadů s územní nebo centrální působností. Mimo toho ji tvoří další organizace, které poskytují veřejné služby, jedná se např. o nemocnice, školy, domy sociální péče, atd., financované z veřejných prostředků.

Ve veřejném sektoru lze najít takové druhy služeb, u kterých by bylo nevýhodné, nepraktické a v podstatě až nemožné poskytovat je na komerční bázi. [47]

1.3 Malé a střední podnikání

Podniky je možné dělit podle statistického pojetí, podle zákona o podpoře malého a středního podnikání a podle členění dle nařízení komise EU [14]:

- statistické pojetí - již od roku 1997 se podniky dělí podle počtu zaměstnanců do tří skupin. Dělí se na malé, které mají do 20 zaměstnanců, na střední, to jsou podniky, které zaměstnávají max. 100 zaměstnanců a na velké, což jsou podniky s více než 100 zaměstnanci,
- zákon o podpoře podnikání - malým a středním podnikatelem je chápán ten, kdo splňuje kritéria stanovená předpisem Evropských společenství,
- nařízení komise EU - zde jsou využívána 4 kritéria, kterými je počet zaměstnanců, roční obrát, bilanční suma roční rozvahy a nezávislost. Tato metoda třídí firmy na mikropodniky, malé podniky a střední podniky.

Kategorie mikro, malý a střední podnik jsou kategorie pro méně než 250 zaměstnanců konkrétního podniku. Kromě toho obrát daného podniku nesmí překročit 50 milionů EUR, případně bilanční suma roční rozvahy nesmí přesáhnout 43 milionů EUR. [42]

Podle Nařízení Evropské komise č. 364/2004 existují 3 kritéria pro členění podniků [40]:

- mikropodniky - do 10 zaměstnanců, obrát nebo celková bilance nesmí překročit částku 2 milionů EUR
- malé podniky - do 50 zaměstnanců, obrát nebo celková bilance nesmí překročit částku 10 milionů EUR
- střední podniky - do 250 zaměstnanců, obrát do částky 50 milionů EUR nebo celková bilance do 43 milionů EUR.

Členění podniků podle Nařízení Evropské komise č.364/2004 představuje i následující obrázek č. 3.

Kategorie podniku	Počet zaměstnanců: roční pracovní jednotka (RPJ)	Roční obrat	Bilanční suma roční rozvahy
Střední podnik	< 250	≤ 50 milionů EUR	≤ 43 milionů EUR
Malý podnik	< 50	≤ 10 milionů EUR	≤ 10 milionů EUR
Mikropodnik	< 10	≤ 2 miliony EUR	≤ 2 miliony EUR

Obrázek 3: Členění podniků podle Nařízení Evropské komise č.364/2004

Zdroj: [20]

Existují určité parametry, podle kterých je možné srovnat výhody a nevýhody podniků různých velikostí. Je tedy vhodné zdůraznit rozdíly malých a středních podniků od velkých. Tyto výhody a nevýhody podniků různých velikostí lze srovnat pomocí parametrů, kterými podle Vodáčka a Vodáčkové [52] jsou:

- přístup k inovacím,
- náročnost řízení,
- podmínky a účinnost využití IS/ICT,
- organizační pružnost,
- úroveň jednání se stakeholders,
- kapitálové síly a dostupnost potřebných zdrojů,
- velikost podnikatelského rizika,
- účinnost hospodářských procesů,
- možnost zajištění kontroly v celém procesu hospodářské činnosti.

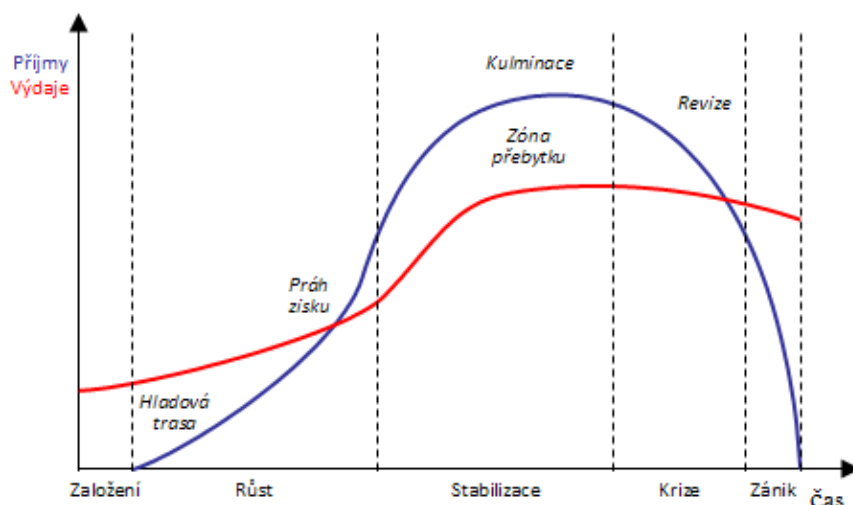
Doporučením komise 2003/361/ES ze dne 20. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků je dána definice MSP.

"MSP garantují ty nejběžnější svobody, dávají šanci podnikatelům k svobodnému uplatnění a k samostatné realizaci v produktivním procesu. MSP jsou protipólem moci, což znamená, že nemohou dosáhnout monopolního postavení." [3]

Pro malé a střední podniky není běžné, aby byly vlastněny subjekty zahraničními. Podnikatelé zpravidla v daném regionu žijí, poskytují mu ekonomické přínosy a zaměstnanost. Efekty z podnikání tedy zůstávají v daném regionu, popřípadě státě. Velmi často se také podnikatelé stávají sponzory mnoha sportovních či charitativních akcí. [3]

1.3.1 Životní cyklus malých a středních podniků

Stejně jako člověk, i podnik prochází různými stádii vývoje, což se nazývá jako životní cyklus podniku. První model životního cyklu podniku byl založen na základních stádiích - založení, růst, stabilizace, krize a zánik. Neznamena to však, že podnik musí projít veškerými stádii životního cyklu (viz obrázek č. 4), jelikož cílem každého podniku je dlouhodobé fungování. [37]

Obrázek 4: Životní cyklus podniku

Zdroj: [58]

1.3.2 Význam a přínosy malých a středních podniků

Malé a střední podniky (MSP) jsou významnou součástí každé vyspělé ekonomiky. Pro společnost jsou důležité kvůli zaměstnanosti a ekonomickému výkonu celé společnosti a tvoří většinu ve struktuře všech firem. V Evropě je celkem 19 milionů malých a středních

fírem, které představují 99,8 % všech fírem v Evropské Unii a zaměstnávají více než 74 milionů lidí.

„Jako celek reprezentují MSP v ČR více než 1 milion ekonomických subjektů a zaměstnávají téměř 60 % zaměstnanců. Sektor MSP je významnou hnací silou podnikatelské sféry, růstu, inovací i konkurenceschopnosti a představuje také významného zaměstnavatele.“[57] A proto bude v rámci analytické části věnována pozornost právě malým a středním podnikům.

V roce 2015 bylo celkem 2 768 953 ekonomických subjektů, z toho s počtem zaměstnanců [28]:

- 0 (bez udání počtu) - 2 486 133,
- 1 až 5 - 198 755,
- 6 až 19 - 53 349,
- 20 až 249 - 28 457,
- 250 a více - 2 259.

Malé a střední podniky vykazují společenské a ekonomické přínosy. Mezi ekonomické přínosy patří [14]:

- protipól monopolům - malé a střední podniky se snaží jít proti posilování monopolních tendencí,
- flexibilita - MSP mají velmi blízko ke koncepci LEAN, provozní činnosti by neměly být tolik náročné na energie a suroviny a v neposlední řadě je administrativní méně rozsáhlá,
- nedílná součást ekonomiky - v současné době se MSP podílí velmi příznivě na tvorbě HDP, na výkonech, na přidané hodnotě a také MSP zabezpečují zaměstnanost, jelikož přijímají uvolněné zaměstnance z velkých fírem.

MSP působí proti posilování monopolních tendencí, jsou nositeli mnoha drobných inovací a adaptací na proměnlivé potřeby spotřebitelů. Mohou se angažovat v okrajových oblastech trhu, jelikož ty nejsou pro větší podniky tak zajímavé. Nespočet malých a středních podniků velmi úzce spolupracuje s velkými podniky.

Rysem malých a středních podniků je flexibilita, neboli, pohotové přizpůsobování se měnícím se skutečným. Provozní činnosti by neměly být tak náročné na energie a suroviny,

jelikož malé a střední firmy mají velmi blízko ke koncepci LEAN. [4] Koncepce LEAN v marketingu znamená systém řízení, který vychází ze způsobu organizování práce zaměřený na zvyšování hodnoty pro zákazníka. [18]

Současný sektor MSP se podle koncepce podpory MSP 2014-2020 v ČR podílí na výkonech přibližně 49 %, na přidané hodnotě přibližně 54 %, zaměstnává více než 1,8 milionů zaměstnanců, z 36,2 % se podílí na tvorbě hrubého domácího produktu, na vývozu se podílí cca 51 % a na dovozu cca 56 %. [16] Rozvoj malých a středních podniků je v řadě regionů velmi prospěšný z důvodu snižování nezaměstnanosti, jelikož malé a střední podniky absorbují pracovní síly velkých podniků.

K datu 31. 12. 2015 vykonávalo podnikatelskou činnost dle dat ČSÚ celkem 1 139 330 právnických i fyzických osob v MSP. Fyzických osob s počtem 0-249 zaměstnanců bylo 881 813 a právnických osob s počtem zaměstnanců 0-249 bylo 257 515. Je z toho tedy zřejmé, že fyzické osoby s počtem 0-249 zaměstnanců představují většinu, konkrétně tedy 77,4 % a právnické osoby s počtem 0-249 zaměstnanců představují 22,6 %. Podíl MSP na celkovém počtu aktivních podnikatelských subjektů v roce 2015 činil 99,83 %. [56]

Podíl zaměstnanců malých a středních podniků na celkovém počtu zaměstnanců v České republice činil 58,90 %. OSVČ vykonávající hlavní činnost představují podíl ve výši 59,28 %, OSVČ vykonávající vedlejší činnost představují 40,72 %.

K datu 31. 12. 2015 bylo v rámci OP Podnikání a inovace rozhodnuto o podporách MSP ve výši 71,91 mld. Kč. V rámci programu TIP bylo v roce 2015 podpořeno 49 projektů, které byly předloženy malými a středními podniky. Celková výše podpory, která byla čerpána malými a středními podniky v rámci tohoto programu činila 173 mil. Kč.

V rámci aktivní politiky zaměstnanosti, kterou realizuje Úřad práce České republiky, bylo vynaloženo 9,66 mld. Kč, ovšem 9,022 mld. Kč bylo financováno z Evropského sociálního fondu. Zastupitelské úřady zrealizovali celkem 83 projektů s finanční podporou Ministerstva zahraničních věcí ve výši 8,9 mil. Kč. V rámci programu KONTAKT II malým a středním podnikům, který zřizuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, byla rozdělena účelová podpora 7,605 mil. Kč na řešení mezinárodních projektů. Prostřednictvím Národního programu podpory cestovních ruchů Ministerstvo pro místní rozvoj přidělilo malým a středním podnikům částku 48,155 mil. Kč. V rámci svých dotačních programů Ministerstvo zemědělství podpořilo 726 projektů částkou 1,7 mld. Kč. [57]

2 PODPORA MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ

Tato kapitola je zaměřena na podporu malého a středního podnikání. Podpora MSP může nabývat několika forem, například podpora z veřejných prostředků, jako jsou finanční a nefinanční podpory. Dále existují tzv. podnikatelské inkubátory a vědeckotechnické parky, které jsou v zájmu podpory inovačních aktivit. Malé a střední podniky jsou dále také podporovány nevládními organizacemi, programy pro začínající podnikatele a podporami podnikání na komerčním základě, kde se jedná např. o vedení účetnictví, daňové poradenství, ochranu zdraví při práci.

Stejně jako ve všech oblastech, i v podnikání dochází na skutečnost, že nemalé počty podnikatelů skončí neúspěšně a jejich krachy mohou být doprovázeny zejména finančními ztrátami. Podporu nabízí různé instituce, ať na bázi komerční či zvýhodněné díky finančním injekcím ze státních prostředků či strukturálních fondů EU. [14]

Tyto aktivity lze rozdělit do 2 skupin [14]:

- finanční podpora - nevratná, vratná zvýhodněně,
- informační podpora.

Z hlediska původu lze subjekty poskytující podporu rozdělit do 4 skupin [14]:

- vládní instituce poskytující podpory z veřejných prostředků,
- podnikatelské inkubátory a vědeckotechnické parky, často privátní subjekty vybudované s podporou z veřejných prostředků,
- nevládní organizace na bázi zpravidla neziskových organizací,
- komerční subjekty nabízející podpory pro malé a střední firmy.

2.1 Podpora z veřejných prostředků

Evropská právní úprava veřejné podpory má zabránit tomu, aby členské státy EU zvýhodňovaly některé podniky na vnitřním trhu na úkor jiných. Pokládá tedy veřejnou podporu za nežádoucí a neslučitelnou s vnitřním trhem, proto je veřejná podpora, až na výjimky, právem EU zakázána. [46]

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže udává, že podle čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určitě

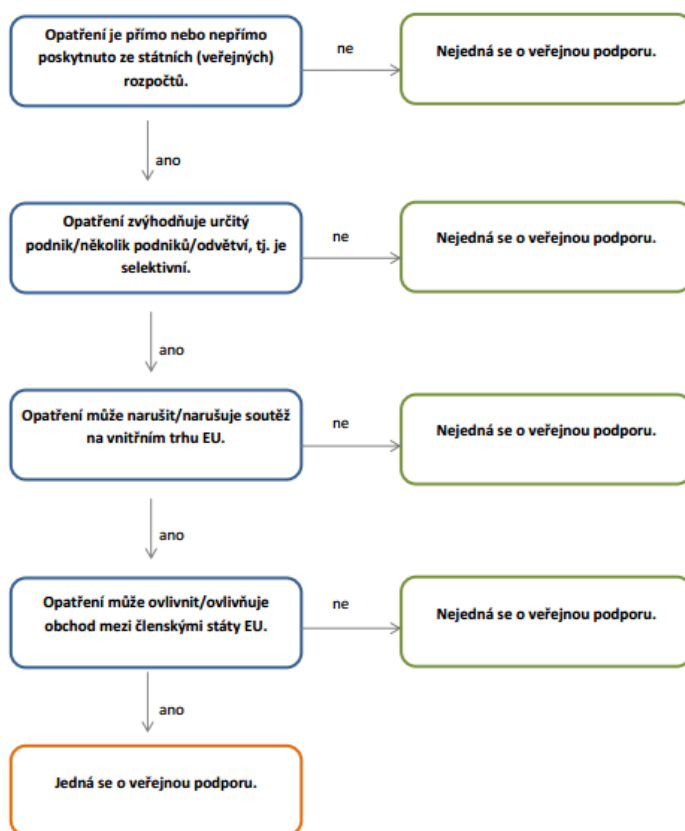
podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné s vnitřním trhem, nestanoví-li Smlouvy jinak. [45]

Podpory nejsou dovoleny, pokud nemají celoplošný charakter, jinak vytvářejí nerovné soutěžní podmínky na trhu. Výjimku stanovuje nařízení Komise (ES) č. 800/2008, které připouští podpory ve prospěch malých a středních podniků, ochrany životního prostředí, zaměstnanosti a vzdělání, zaostalých regionů a v neposlední řadě výzkumu, vývoje a inovací. [14]

Do podpory z veřejných prostředků lze zařadit [14]:

- finanční podporu podnikání,
- nefinanční podporu podnikání.

Existují otázky, pomocí kterých lze zjistit, zda se jedná o veřejnou podporu, či nikoliv. Následující obrázek č. 5 zachycuje schéma, podle kterého lze rozlišit, zda se jedná o veřejnou podporu či nikoliv:

Obrázek 5: Otázky pro zjištění veřejné podpory

Zdroj: [7]

2.1.1 Finanční podpora podnikání z veřejných prostředků

Finanční podporu v ČR poskytují ministerstva a vytvořené vládní a regionální instituce. Tito poskytovatelé poskytují různé druhy podpor. Přímé finanční podpory poskytují zejména [14]:

- Českomoravská záruční a rozvojová banka, a. s.,
- CzechInvest,
- Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo zemědělství,
- hlavní město Praha,
- kraje.

Českomoravská záruční a rozvojová banka, a. s. (ČMZRB) byla založena za účelem podpory malých a středních podniků. Přes 70 % akcií vlastní stát prostřednictvím ministerstev, zbývajících 30 % vlastní Komerční banka, Česká spořitelna a ČSOB. ČMZRB se soustředí hlavně na dvě základní formy - na úvěry, především podřízené úvěry, a na záruku za bankovní úvěry. Banka má 5 poboček, konkrétně v Praze, Brně, Ostravě, Hradci Králové a Plzni a jedno regionální pracoviště v Českých Budějovicích. Pro účely MSP hospodaří s finančními prostředky ze státního rozpočtu a strukturálních fondů EU. ČMZRB má v rámci Operačního programu Podnikání a inovace tři programy - Start, Záruka a Progres. [14]

Agentura CzechInvest byla založena jako státní příspěvková organizace podřízená Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR. Jejím tehdejším posláním bylo hlavně získávání přímých zahraničních investic. Od roku 1998 má agentura přispívat ke zvyšování konkurenceschopnosti české ekonomiky díky podpoře MSP. Další změna nastala v roce 2004, kdy Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR pověřilo agenturu CzechInvest implementací podpor financovaných ze strukturálních fondů EU, operačních programů podporujících rozvoj průmyslu. Aktivity společnosti CzechInvest lze rozdělit do 4 skupin - získávání přímých zahraničních investic, poradenská činnost MSP, implementace podpor financovaných ze strukturálních fondů EU a implementace podpor poskytovaných mimo operační programy. [14]

Hlavní město Praha administruje dva operační programy [14]:

- Praha Adaptabilita - program je určen na podporu neinvestičních projektů zaměřených na sociální integraci, podporu zaměstnanosti, vzdělávání. Tento program je určen pouze pro Prahu.
- Praha Konkurenceschopnost - stejně jako Praha Adaptabilita je program určen pouze pro Prahu. Konkrétně je projekt určen na podporu investičních projektů zaměřených na podporu veřejné dopravy, dopravní dostupnosti, inovací, informačních a komunikačních technologií, podnikání a zlepšování životního prostředí.

Nepřímé finanční podpory poskytuje Česká exportní banka, a. s. a EGAP - Exportní garanční a pojišťovací společnost, a. s. Česká exportní banka, a. s. je specializovaná bankovní instituce nepřímo vlastněná státem. Veškeré aktivity ČEB jsou v souladu s pravidly WTO (World Trade Organization), směrnicemi Evropské unie a příslušnými doporučeními OECD (Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj). [35] ČEB formuluje 9 hlavních strategických cílů, které lze vidět na následujícím obrázku č. 6.

Obrázek 6: 9 strategických cílů ČEB

Zdroj: [50]

Českou exportní banku, a. s. (ČEB) vlastní z 80 % stát a z 20 % Exportní garanční a pojišťovací společnost, a. s. (EGAP). ČEB poskytuje nepřímé finanční podpory podnikání, konkrétně poskytuje podporu vývozu prostřednictvím vývozních úvěrů a dalších služeb, které s vývozem souvisí. Podporu ČEB může získat vývoze (právnícká osoba se sídlem v ČR a zřídka fyzická osoba s trvalým pobytem v ČR) nebo zahraniční odběratel daného vývoze. Dalším, kdo může některé druhy úvěrů získat je výrobce produkující pro vývoz nebo český

subjekt investující v zahraničí. ČEB nabízí podnikatelskému sektoru tyto druhy produktů [14]:

- úvěry,
- záruky,
- financování prospekce zahraničních trhů,
- úvěry pro malé a střední firmy.

I přes skutečnost, že aktivity banky jsou směřovány na podporu exportu převážně velkých vývozců, v portfoliu bankovních produktů lze také nalézt programy na podporu malých a středních podniků [14]:

- program podpory MSP - vývozce,
- program podpory MSP - subdodavatel exportéra - proexportní záruka,
- financování výroby určené pro vývoz,
- bankovní záruky.

Druhou společností, která poskytuje nepřímou finanční podporu, je Exportní garanční a pojišťovací společnost, a. s. (EGAP). Tato společnost vznikla v roce 1992 jako státní úvěrová pojišťovna a v roce 1995 byla transformována do podoby akciové společnosti, kterou plně vlastnil stát. [14] Společnost EGAP je úvěrová pojišťovna se zaměřením na tržně nepojistitelná politická a komerční rizika spojená s financováním služeb, investicí a vývozu z České republiky. Mezi politická rizika lze zařadit například administrativní či legislativní opatření země dlužníka, která mu zabrání ve splácení. Komerční rizika mají podobu platební neschopnosti nebo odepření zaplacení pohledávky. [36] EGAP pojišťuje všechny vývozce českého zboží, investic a služeb bez rozdílu právní formy, objemu pojištěného vývozu a jejich velikosti. Rozhodující činností této společnosti je pojišťování vývozních úvěrů proti vývozním úvěrovým rizikům. [14] MSP představují pro společnost EGAP významnou klientelu, jelikož více než 30 % MSP vyváží své výrobky do zemí mimo EU. Jak sama společnost EGAP uvádí, MSP dobývají světové trhy, ale podceňují rizika s tím spojená. [36]

2.1.2 Nefinanční podpora

Nefinanční podpora může být např. pronájem prostor, darování, zapůjčení materiálu, zapůjčení vybavení, zapůjčení softwaru a techniky atd.

Nefinanční podpory podnikatelům, exportérům a inovátorům šetří finance, zvyšují jejich informovanost nebo jim jinak usnadňují jejich podnikatelské aktivity. Nefinanční podporu z veřejných prostředků poskytují společnosti CzechTrade, Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR a zastupitelské úřady.

Agentura CzechTrade byla zřízena Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR jako proexportní agentura. Ke konci roku 2010 měla 33 zahraničních kanceláří ve 35 zemích světa. [6] Cílem této agentury je podnikům usnadnit rozhodování o výběru vhodných teritorií, zkrátit dobu vstupu na daný trh a v neposlední řadě se agentura snaží podpořit aktivity podniků směřující k dalším rozvojem firem v zahraničí. [23]

CzechTrade nabízí českým vývozcům řadu služeb, jak informačních, poradenských, asistenčních, tak i vzdělávacích [14]:

- pomoc při zahajování exportu,
- konzultace a poradenství,
- individuální služby v zahraničí,
- veletrhy v zahraničí,
- exportní příležitosti,
- vývozní aliance,
- design pro export,
- exportní vzdělávání,
- adresář exportérů.

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR realizuje některé aktivity, které mají jednoznačný charakter nefinančních podpor podnikání. Konkrétně se jedná o živnostenské podnikání, podporu výzkumu a vývoje (program TIP), technickou harmonizaci a portál BusinessInfo.cz. Portál BusinessInfo.cz poskytuje informace pro začínající podnikatele, pro zkušené podnikatele i pro exportéry. [14]

Česká republika disponuje 82 zastupitelskými úřady ČR v zahraničí. Řada zemí má v rámci zastupitelských úřadů zřízen obchodně ekonomický úsek. Tyto úseky spadají do kompetence vedoucího zastupitelského úřadu, odborně jsou tyto úseky řízeny Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR. Za běžnou obchodně ekonomickou činnost je shromažďování a vyhodnocování informací týkající se ekonomického charakteru. [14]

2.2 Podnikatelské inkubátory a vědeckotechnické parky

Podnikatelské inkubátory a vědeckotechnické parky slouží pro podporu zvyšování kvalitní úrovně užívaných technologií a produktů, a to prostřednictvím nabídky služeb, které s tím souvisí, a propojení s veřejnými institucemi a vysokými školami. Na okraji měst nebo v jeho blízkém okolí lze nalézt především vědeckotechnické parky, kdežto podnikatelské inkubátory jsou většinou v menších obcích, kde je rozvinutá vědecko-výzkumná infrastruktura. [49]

2.2.1 Podnikatelské inkubátory

Podnikatelské inkubátory mohou být chápány jako kanceláře nebo jako budovy. Především ale představují prostředí, ve kterém mohou začínající podnikatelé odstartovat svůj podnikatelský záměr. [33] Podnikatelské inkubátory mohou nabídnout začínajícím podnikatelům, kteří mají inovační potenciál podložený zajímavým nápadem či přímou představou, zázemí v podobě reprezentativních prostor pro vedení obchodních jednání, kanceláří pro administrativu, zajištění nezbytných služeb v podobě telefonních sítí, internetu atd. Velmi časté je i poskytování poradenských služeb a vedení účetnictví. [14] Smyslem podnikatelských inkubátorů je tedy podpora podnikatelských projektů, ale pouze na určitou dobu, běžně se jedná o 3 roky, ale ve vybraných oborech se může jednat i o období delší. [33]

Existují 2 typy, neboli skupiny, začínajících podnikatelů, a to absolventi středních a vysokých škol a pracovníci, kteří se rozhodli své současné zaměstnání opustit a začít podnikat. [14]

Pro tyto skupiny existují odlišné přístupy, a to [14]:

- přístup, kde jde o šíření povědomí o podnikání, o segmentech, ve kterých je možné podnikat, o nápadech, které byly úspěšně zrealizovány atd.,
- přístup, kde jde zpravidla o 3 skupiny lidí, kteří nejprve byli zaměstnání a poté se rozhodli pro vlastní podnikání.

2.2.2 Vědeckotechnické parky

Vědeckotechnické parky (VTP) jsou v podstatě všechny druhy center. VTP se obvykle rozdělují do 3 hlavních typů, a to na vědecký park (centrum), technologický park (centrum) a na podnikatelské a inovační centrum (sem lze zařadit síť European Business and Innovation Centre Network - BIC). VTP spolupracují s vysokými školami, vědeckými ústavami a vědeckými pracovišti, a to převážně v oblasti vědy, technologie, odborného vzdělávání a inovačního podnikání. [43]

Vědeckotechnické parky musí plnit 3 funkce [43]:

- transfer technologií - zde je cílem poskytnout zázemí, kde se technické poznatky přenesou v praktické využití. Obvykle jde o propojení vysokých škol s jednotlivými podnikatelskými subjekty,
- inkubační - spočívá v poskytování služeb, jde tedy o pomoc a podporu nového podnikatele ve fázi vzniku,
- inovační - snaha o vytvoření prostředí firmám, které se zabývají moderními technologiemi. Jedná se např. o laboratoře, prototypové dílny.

2.3 Nevládní organizace

Jedná se o různorodé spektrum subjektů, které poskytují užitečné služby různým podnikatelským subjektům, a to včetně MSP. Mezi nevládní organizace lze zařadit mezinárodní obchodní komoru, která funguje ve světě i v ČR, hospodářskou a agrární komoru, což jsou instituce, které vznikly na základě zákona. Dále sem patří rozhodčí soud, který založila hospodářská i agrární komora, CEBRE, Asociace MSP a živnostníků ČR, Národní asociace pro rozvoj podnikání a profesní sdružení, do kterého patří Svaz obchodu ČR a cestovního ruchu a Svaz průmyslu a dopravy ČR. [14]

2.3.1 Mezinárodní komora

Mezinárodní obchodní komora (International Chamber of Commerce) neboli ICC je světová obchodní organizace, jejímž posláním je podpora otevřeného obchodu a investic a pomoc podnikatelům splnit výzvy a příležitosti. ICC v současné době zahrnuje přes 6 milionů firem, podnikatelských sdružení a obchodních komor ve více než 130 zemích světa. [11]

Vytvářením jednotných pravidel, šířením standardních mechanismů a harmonizací obchodní praxe dochází k podpoře a usnadňování otevřeného mezinárodního obchodu, investic a tržní ekonomiky. Tyto pravidla zahrnují pravidla pro dokumentární akreditivy, pravidla pro dluhopisy a mezinárodní kodex pro přímý marketing a Incoterms, což jsou dodací podmínky a povinnosti mezi dopravcem, kupujícím a prodávajícím. [15]

2.3.2 Hospodářská a agrární komora

Hospodářská komora ČR zastupuje veřejnost na základě zákona č. 301/1992 Sb. o HK ČR a AK ČR. Agrární komora podporuje oblast zemědělství, potravinářství a lesnictví, všechny další oblasti podporuje Hospodářská komora. Posláním těchto dvou komor je vytváření

příležitosti pro podnikání, prosazování a podpora opatření, které vedou k rozvoji podnikání v ČR. [9]

Pro podporu malého a středního podnikání existují 2 základní formy - prosazování zájmů podnikatelů ke státní správě či k Evropské unii a poskytování informací pro podnikatele na kontaktních místech, které se nachází po celé České republice. [14]

Hospodářská komora ČR má několik hlavních činností [9]:

- poskytování poradenské a konzultační služby pomocí kontaktních míst,
- informuje o podmínkách týkajících se hospodaření, o ekonomickém vývoji a o právních předpisech podnikatelských aktivit,
- podílí se na řešení problémů zaměstnanosti, podporuje školská zařízení,
- zajišťuje hospodářský styk se zahraničím,
- organizuje semináře, konference,
- je členem sdružení Eurochambres¹, což je sdružení evropských obchodních komor,
- spolupracuje se státní správou a místní samosprávou,
- zabezpečuje svým členům propagaci podnikatelských činností,
- zřizuje odborné platformy s organizacemi i institucemi týkající se podpory rozvoje podnikání,
- od roku 2004 je povinným připomínkovým místem podnikatelské legislativy.

2.3.3 Rozhodčí soud

Rozhodčí soud vznikl založením Hospodářské a Agregátní komory. Rozhodčí řízení v ČR upravuje zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších právních předpisů. S přijetím tohoto zákona došlo k rozšíření oblasti možného rozhodování sporu touto cestou mimo státní soudy. Současná právní úprava říká, že rozhodčí řízení může rozhodovat veškeré spory týkající se majetkové povahy a incidenčních sporů, pokud se na tom strany těchto sporů dohodnou. [24]

---

¹Eurochambres vznikla v roce 1958. Jedná se o společnost, která usiluje o zlepšení podmínek, v němž podniky působí s cílem usnadnit jim přístup na trhy v rámci EU i mimo ni. Tato společnost zastupuje více než 20 milionů podniků v Evropě prostřednictvím 45 členů. Více než 93 % představují právě malé a střední podniky.

2.3.4 CEBRE

CEBRE, neboli Česká podnikatelská reprezentace při EU byla vytvořena Hospodářskou komorou, Svazem průmyslu a dopravy ČR a Konfederací zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR. CEBRE byla vytvořena proto, aby prezentovala a obhajovala podnikatelské zájmy před evropskými institucemi. Agentura CzechTrade zajistila CEBRE podporu Ministerstva průmyslu a obchodu ČR. [41]

Od České podnikatelské reprezentace při EU lze získat informace o připravovaných rozhodnutích a předpisech Evropské Unie. CEBRE pořádá různé konference a semináře, poskytuje informace o podpůrných programech EU, nabízí firmám školení a odborné stáže, umožňuje firmám reklamu, zajišťuje schůzky u orgánů Evropské unie a poskytuje informace o nové evropské legislativě. [19]

2.3.5 Asociace MSP a živnostníků ČR

V první řadě je důležité zmínit, že Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR, neboli AMSP, není úřad. Je právnickou osobou, která vznikla na základě zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů v platném znění. AMSP je založena na třech základních pilířích - nezávislost, odbornost a praxe. [2]

Tato asociace spolupracuje s vládou a jednotlivými ministerstvy, dokonce v předchozích několika letech vymyslela řadu opatření, která mají za cíl formulaci podnikatelského prostředí v České republice. Svým členům AMSP poskytuje informace, poradenství a analýzy, které jsou cíleně zaměřeny na segment malých a středních podniků a živnostníků v ČR. Členům jsou dále poskytovány benefity a exkluzivní nabídky od partnerů této společnosti. [14]

2.3.6 Národní asociace pro rozvoj podnikání

Národní asociace pro rozvoj podnikání (NARP) je celorepubliková síť vzdělávacích a poradenských společností, které pracují především pro sektor malých a středních podniků. Tato síť je na celém území České republiky a dostupnost služeb této sítě je maximálně 40 kilometrů z jakéhokoli místa po České republice. NARP spolupracuje na přípravě společných produktů sítě, podporuje rozvoj podnikání České republiky, komunikuje s veřejnoprávními institucemi, pečuje o profesionální úroveň a o profesní zdatnost poradců a pracovníků členských organizací atd.

Ve chvíli, kdy se klienti NARP rozhodnou začít s podnikáním, NARP jim nabízí poradenství týkající se všech činností od hledání místa na trhu až po hledání investora, který má sloužit k proniknutí na mezinárodní trhy. [14]

2.3.7 Profesní sdružení

Profesní sdružení je zpravidla neziskové sdružení fyzických nebo právnických osob. Profesní sdružení jsou zakládány za účelem podpory členů dané profese, za účelem poskytování výměny informací mezi členy nebo za účelem vydávání tiskovin týkající se příslušného oboru. [34]

Profesní sdružení zahrnuje 2 svazy [14]:

- Svaz průmyslu a dopravy ČR - dobrovolná organizace, která je nezávislá na vládě, politických stranách i odborech. Tato organizace sdružuje zaměstnavatele a podnikatele ČR z oblasti průmyslu a dopravy. Tento svaz pomáhá zaměstnavatelům i podnikatelům získávat zahraniční kontakty a prezentuje je na veletrzích, výstavách, konferencích a odborných seminářích.
- Svaz obchodu ČR a cestovního ruchu - nezávislé a dobrovolné sdružení, které reprezentuje různé svazy, asociace, družstva, malé a střední firmy z oblasti obchodu, pohostinství, cestovního ruchu a dalších služeb českého trhu.

2.4 Podpora podnikání na komerčním základě

Stejně jako existují vládní a neziskové organizace, existuje na trhu mnoho podnikatelských subjektů, které nabízí začínajícím i fungujícím podnikatelům služby, které fungují v různých sférách podnikání. Jedná se např. o vedení účetnictví, o daňové poradenství, o ochranu zdraví při práci apod. Mezi podporu na komerčním základě lze zařadit bankovní služby pro podnikatele, fondy rizikového kapitálu a Business Angels. [14]

2.4.1 Bankovní služby pro podnikatele

V současné době jsou komerční banky vstřícnější k poskytování úvěrů pro sektor malých a středních podnikatelů. Komerční banky samozřejmě poskytují vedení podnikatelského účtu, ale i různé úvěry, které mají většinou vazbu na záruky EGAPu. [14]

Jak už bylo zmíněno, řada bank nabízí i poskytování úvěrů, a tak bankovní nabídka byla rozšířena a nechybí v ní [14]:

- produkty pro start podnikání,
- produkty pro obchod a export,
- platebně-zajišťovací instrumenty,
- investiční produkty,
- leasing - jedná se o poměrně rozšířený instrument, i přes to, že většinou vychází mnohem draž než úvěr klasický. Leasing je podnikateli obvykle volen před klasickým úvěrem z důvodu, že má jednodušší vyřizování, má příznivé daňové podmínky a je flexibilní.

2.4.2 Fondy rizikového kapitálu

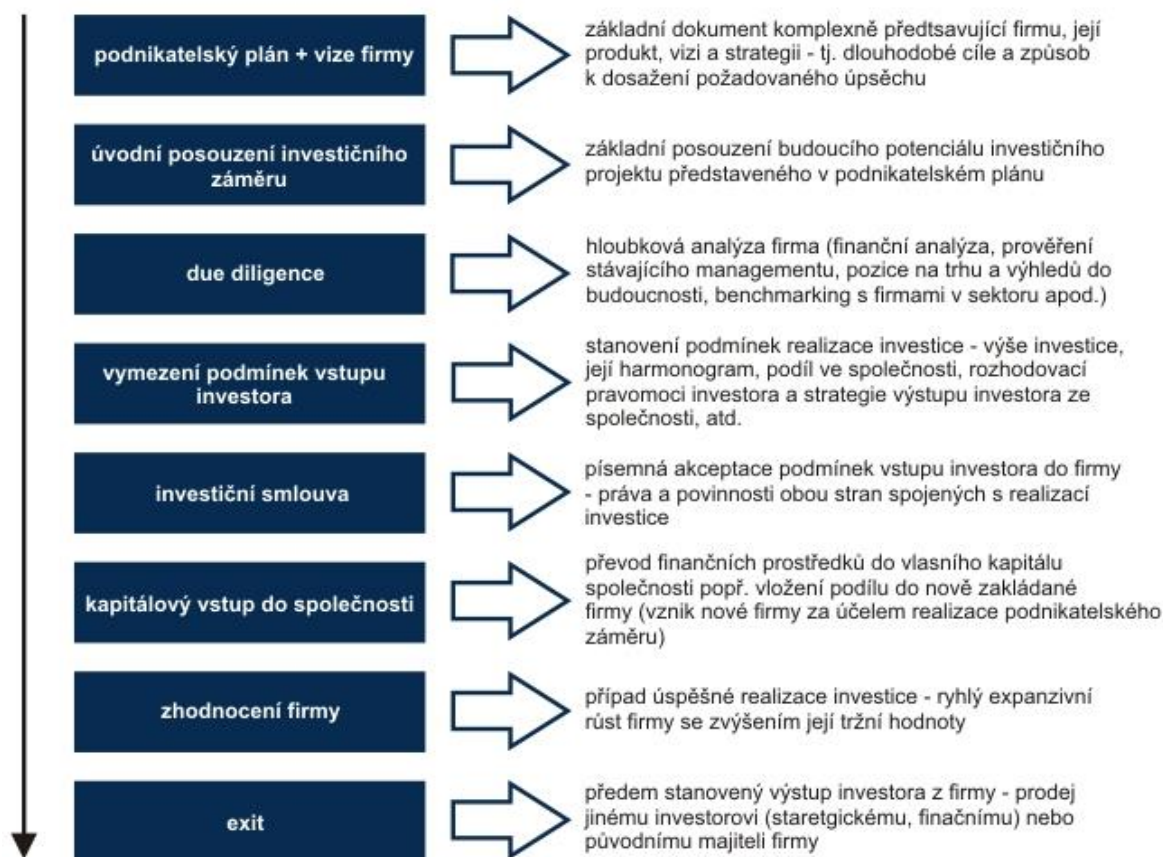
Fondy rizikového kapitálu, neboli, venture kapitál je velmi často uváděný jako alternativní zdroj financování. Venture kapitál je kapitál určený k investování do velmi rychle rostoucích inovativních projektů. Venture kapitál je také často označován jako rizikový kapitál, jelikož investor podstupuje riziko. Jeho finanční prostředky jsou vloženy do projektů firem na začátku jejich životního cyklu. Díky tomu ale očekává značné zhodnocení v podobě budoucích výnosů. [44]

Venture kapitál je založen na vstupu investora navýšením základního kapitálu vybraného podniku, představuje finanční zdroje potřebné k investici do rychle rostoucích projektů. Tím, že fond dodá podniku potřebný kapitál, získá menšinový podíl, ale má i přístup k řízení firmy. [44] Vedle toho ale existuje i riziko, kdy se investor zodpovídá akcionářům. Ve smlouvě si proto investor stanoví některá omezení pravomoci a posílí své role, pokud by projekt v průběhu času nefungoval.

V České republice existuje mnoho společností, které se zabývají financováním venture kapitálu. Tyto společnosti jsou sdružovány pomocí Czech Private Equity and Venture Capital Association. Tato asociace má 13 členů a další přidružené členy. [14]

Následující obrázek č. 7 zaznamenává, jak probíhá investiční proces, neboli postup při přípravě a realizaci investice.

Obrázek 7: Postup při přípravě a realizaci investice

Zdroj: [44]

2.4.3 Business Angels

Business Angels je obdobou rizikového kapitálu. Realizace Business Angels probíhá v menších objemech a prostřednictvím jednoho investora. Business Angel je individuální investor, který využívá vlastní kapitál na financování perspektivních MSP s výrazným růstovým potenciálem. Business Angel přináší do firmy i určité know-how, a to v podobě odborných znalostí a orientace v daném oboru. Investiční vstup má předem stanovené období, ve kterém investor na konci odprodá svůj podíl. Existuje tzv. Business Angels síť, kam se sdružují jednotliví investoři s cílem efektivnějšího přístupu k informacím a s cílem racionálnějšího investování kapitálu. [4]

3 ANALÝZA PODPORY MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ

V PARDUBICKÉM KRAJI

V následující části bude charakterizován Pardubický kraj včetně počtu malých a středních podniků v tomto kraji. Dále jsou uvedeny výsledky analýzy dopadu veřejné podpory na vybrané podniky z kategorie MSP a jejich tržní situaci. Celkem se dané mikroekonomické analýzy zúčastnily 4 podniky z Pardubického kraje, kterým byla v posledních letech poskytnuta veřejná podpora. Jednotlivé podniky si přály zůstat v anonymitě, proto jsou označeny písmeny A-D. Nejdříve je vždy stručně charakterizován každý z podniků, následně jsou uvedeny výsledky dotazníkového šetření (samotný dotazník je taktéž součástí přílohy) a poté i program, kterého se daný podnik zúčastnil.

3.1 Pardubický kraj

Pardubický kraj je územně samosprávním celem nacházejícím se v jižní části Východočeského kraje. Sousedí s Olomouckým krajem, Jihomoravským krajem, Středočeským krajem, Královéhradeckým krajem, krajem Vysočina a s polským Dolnoslezským vojvodstvím. [10] Pardubický kraj včetně těch sousedících znázorňuje obrázek č. 8.

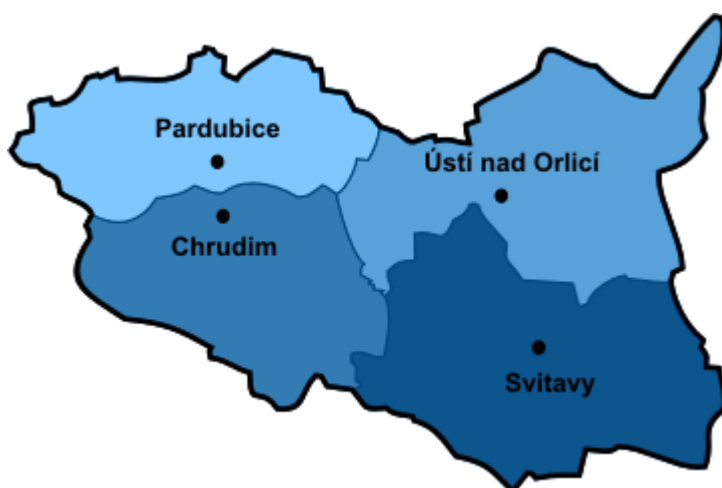

Obrázek 8: Pardubický kraj

Zdroj: [27]

Pardubický kraj má rozlohu 4 519 km² a tím se stává pátým nejmenším krajem České republiky. V Pardubickém kraji žije něco kolem 517 tis. obyvatel, což je 4,9 % z celkového počtu obyvatel ČR. Kraj tvoří 451 obcí, z toho 35 měst a 6 městysů. Mezi 3 největší města patří Svitavy, Chrudim a Pardubice, které jsou také sídelním městem kraje. [10]

Pardubický kraj se skládá ze 4 okresů – Chrudim, Pardubice, Svitavy a Ústí nad Orlicí. Na začátku roku 2003 zanikly okresní úřady, samosprávné kraje se tedy od té doby pro účely státní správy dělí na správní obvody obcí s rozšířenou působností. [10] Následující obrázek č. 9 znázorňuje okresy Pardubického kraje.

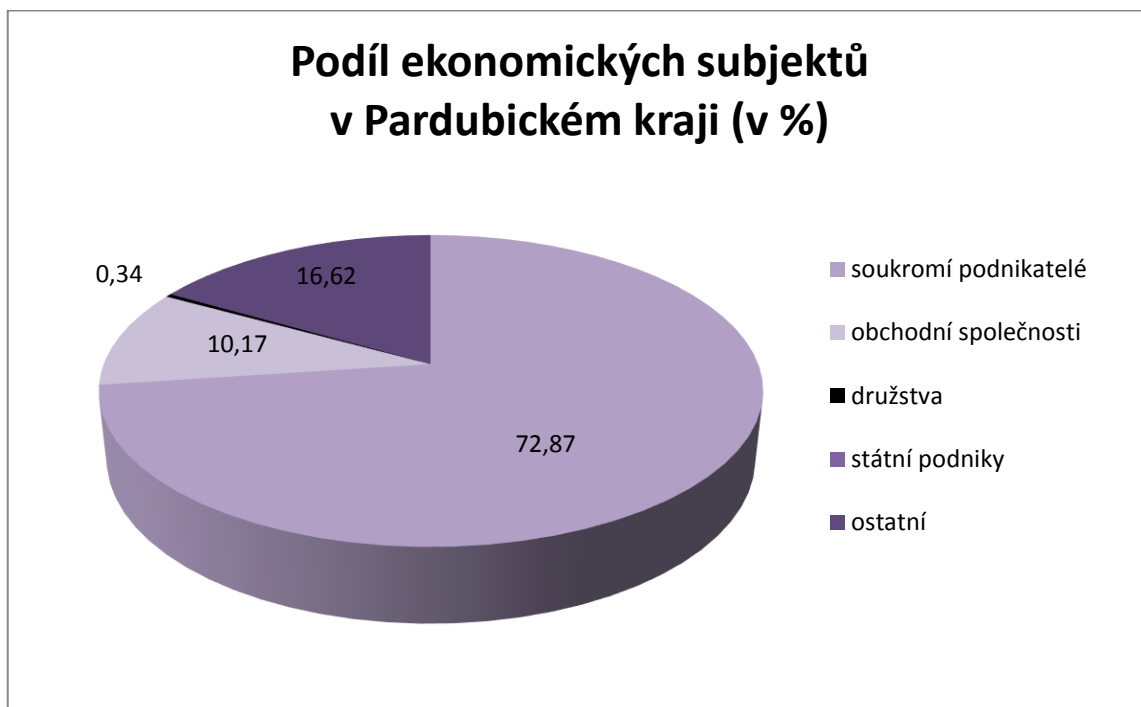
Obrázek 9: Okresy Pardubického kraje

Zdroj: [26]

3.1.1 Malé a střední podniky v Pardubickém kraji

V Pardubickém kraji je k 31. 3. 2017 registrováno 119 083 ekonomických subjektů, z toho se 86 772 řadí mezi soukromé podnikatele, 12 112 ekonomických subjektů představuje obchodní společnosti, 401 ekonomických subjektů jsou družstva a 3 představují státní podniky. [29]

Tyto skutečnosti znázorňuje i následující graf.

Obrázek 10: Podíl ekonomických subjektů v Pardubickém kraji

Zdroj: vlastní zpracování

Na konci roku 2016 mělo v Pardubickém kraji sídlo 118 810 ekonomických subjektů, z nichž ekonomickou aktivitu vytvářelo pouze 51,76 %, tedy 61 500 ekonomických subjektů. Nejvíce ekonomických subjektů lze nalézt v obci s rozšířenou působností, tedy v Pardubicích, kde má sídlo 28 % všech malých a středních podniků a 39 % velkých podniků sídlících v kraji.

Celkem od počátku roku 2016 do konce roku 2016 přibylo v registru ekonomických subjektů 1 256 subjektů se sídlem v Pardubickém kraji. Mezi subjekty se zjištěným počtem zaměstnanců přibývali i malé podniky (10-49 zaměstnanců), mikropodniky (1-10 zaměstnanců) i subjekty, které nemají žádné zaměstnance. [8]

3.2 Podnik A

Podnik A byl založen v roce 1991, kdy se zabýval konstrukcí jednoúčelových strojů a zařízení. Během velmi krátké doby tuto činnost společnost nahradila výrobou pneumatických válců. Výroba pneumatických válců představuje výrobu kompletní řady podle různých norem, např. ISO, VDMA. Kromě kompletních pneumatických válců firma nabízí i široké spektrum atypických výrobků dle požadavků zákazníka.

Filozofií majitelů je preferování vlastních konstrukčních řešení. Společnost vyrábí velké množství odlitků, převážně hliníkových, ocelových, rytinových i nerezových. Stejně tak jako preferují vlastní konstrukční řešení, stojí si i za využíváním nejmodernějších produktivních technologií. Majitelé tedy kladou důraz na strojní vybavení a na nejmodernější technologii.

Jednou z aktivit této společnosti je také výroba jednoúčelových strojů podle požadavků zákazníka. Jedná se o montážní či manipulační zařízení, kde jsou vždy použity pneumatické prvky. V rámci společnosti je zajišťován návrh, výroba i řízení, čímž vzniká výhoda v servisu zařízení.

V současné době společnost zaměstnává přibližně 100 zaměstnanců - podle Nařízení Evropské komise č. 364/2004 se tedy jedná o střední podnik, který může mít maximálně 250 zaměstnanců.

3.2.1 Výsledky dotazníkového šetření podniku A

V následující části budou uvedeny jednotlivé otázky, na které byl zvolený podnik dotazován, včetně jejich odpovědí. V závěrečné části bude provedena komparace těchto výsledků s výsledky dosaženými u ostatních podniků a dále budou navržena vlastní doporučení.

- **Jak dlouho Váš podnik existuje? Po jak dlouhé době jste žádali o podporu?**

Společnost vznikla v roce 1991, nicméně poprvé požádala o podporu až v roce 2001, tedy 10 let od jejího vzniku.

- **Jakého programu podpory jste se zúčastnili?**

Společnost se zúčastnila 2 programů, které nabízelo Ministerstvo průmyslu a obchodu v rámci nefinanční podpory z veřejných prostředků. Konkrétně se jednalo o operační programy Technologie a Nemovitosti. Operačního programu Technologie se společnost zúčastnila celkem třikrát - v roce 2001, 2008 a 2014. Operačního programu Nemovitosti se společnost zúčastnila doposud jednou, a to v roce 2015.

- **Co Vás přimělo k podání žádosti o podporu? Proč jste si vybrali zrovna tento OP?**

Jelikož je cílem operačního programu Nemovitosti i rozvoj podnikatelských nemovitostí, rozhodla se společnost A právě pro tento program. Důvodem pro výběr tohoto programu byla rekonstrukce objektu, využití nové moderní technologie a zvýšení produktivity práce. Respondent uvedl, že se společnosti podařilo dosáhnout vytyčených cílů podpory.

- **Rozhodovali jste mezi více OP nebo pro Vás tento byl jasnou volbou? Z jakého důvodu?**

Společnost se nad jinými operačními programy nerozhodovala, jelikož žádné další vhodné, které by odpovídaly požadavkům, nenašla.

- **Na co byla podpora čerpána? Co bylo jejím cílem?**

K zúčastnění se těchto operačních programů je vedla příležitost k pořízení nových strojů, kterými jsou CNC soustružnické centrum, CNC frézovací portálové centrum, server a moderní software. K zúčastnění se tohoto operačního programu je také vedla příležitosti k rekonstrukci starého objektu, která bude mnohem rychlejší, jelikož bude využita nová moderní technologie. Současný projekt, který je v poslední fázi realizace, což je žádost o platbu, umožnil rekonstrukci starých budov na nové průmyslové prostory.

- **Podařilo se tento cíl naplnit? Pokud ne, proč?**

Ano, tento cíl se společnosti podařilo naplnit.

- **Jaké měla poskytnutá podpora dopady? K čemu vedla? Pomohla ke zlepšení tržního postavení? Pokud ano, jak konkrétně, co si pod tím představujete?**

Společnost si stojí za tím, že příspěvek na investice za cenu přehnané administrativy v nesrozumitelné češtině opravdu nestojí. Společnost se také obává případných kontrol, jelikož 3 roky po ukončení projektu je projekt sledován. Uvádí, že co orgán, to jiný člověk, jiný pohled na situaci, jiný názor a tím pádem dochází k rozpakům nad tím, zda se podpora skutečně vyplatí. Společnost však nebyla schopna zhodnotit, zda měla podpora vliv na její tržní postavení.

- **Zvýšila se konkurenceschopnost? Pokud ano, jak? Jak tuto skutečnost vnímáte?**

Respondent nebyl schopen zhodnotit, zda zvolený operační program vedl k posílení jejich konkurenceschopnosti. Společnost hodnotí čerpání dotace spíše negativně, a to zejména z hlediska nadměrné administrativní zátěže a rozdělování dotací. Současný systém je dle dotazované společnosti příliš složitý a zaměstnává nadměrné množství pracovníků, kteří nejsou vždy schopni zcela odborně zhodnotit danou situaci.

- **Zvýšila se zaměstnanost? Pokud ano, jak? Jak tuto skutečnost vnímáte?**

V případě této společnosti došlo k zcela minimálnímu růstu zaměstnanosti.

- **Došlo k podpoře inovací? Pokud ano, jak? Jak tuto skutečnost vnímáte?**

K podpoře inovací u této společnosti nedošlo vůbec.

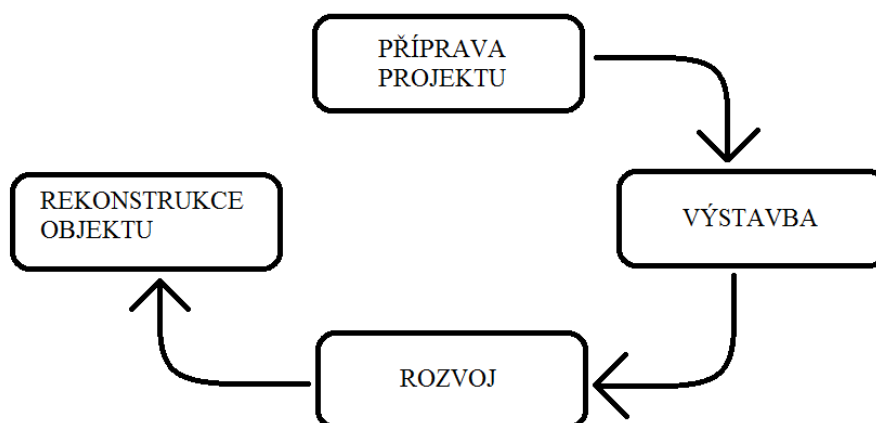
- **S jakými bariérami v rámci podnikání se setkáváte? Co byste změnili/ocenili?**

Společnost A zastává názor, že v rámci podnikání existuje velké množství administrativy, která je dle nich zbytečná, dochází neustále k přeměně zákonů, podnikatelské prostředí je nestabilní právě z důvodu měnících se předpisů. Podle společnosti tedy neexistuje provázanost státní správy, je špatná politická situace státu - společnost neví, kam patří. Společnost se také domnívá, že dochází ke špatnému přerozdělování daní a povinných odvodů ze strany státu, a to tak, že cena práce je vysoká, přitom dochází k neefektivnímu hospodaření. Společnost by ráda změnila to, že potřebným se nedostává, ale neochotným lidem k práci se dávky vždy najdou.

3.2.2 Operační program Nemovitosti

Operační program Podnikání a inovace, který je realizován za pomoci Ministerstva průmyslu a obchodu zahrnuje dotační program Nemovitosti. Díky tomuto operačnímu programu získávají podniky finanční podporu na přípravu podnikatelských zón, na částečnou i celkovou výstavbu nájemních objektů ve zpracovatelském průmyslu, také na strategické služby, technologická centra a na rekonstrukci staveb. [22]

Program je zaměřen na podporu projektů, které jsou realizovány ve všech fázích životního cyklu nemovitosti - příprava projektu, výstavba, rozvoj a rekonstrukce objektu. [53] Již zmiňované fáze životního cyklu nemovitosti zobrazuje obrázek č. 11.

Obrázek 11: Fáze životního cyklu nemovitosti

Zdroj: vlastní zpracování

Cílem tohoto programu je stimulace vzniku a rozvoje podnikatelských nemovitostí, což se týká i související infrastruktury. Zlepšení investičního a životního prostředí je také považováno za jeden z cílů OP Nemovitosti. Program je zaměřen na podporu projektů, na podporu znalostní a informační báze pro rozvoj podnikatelské infrastruktury a na podporu podnikání v oblasti podnikatelských nemovitostí. [22]

3.3 Podnik B

Podnik B je společnost s ručením omezeným, která se zabývá výrobou jednoúčelových strojů a výrobních zařízení. Výrobní zařízení pocházejí z nejrůznějších technických oborů. Krom toho se společnost zabývá i problematikou jejich vývoje a konstrukcí. V současné době v této společnosti pracuje mezi 30-40 zaměstnanci.

Kromě řešení návrhu, konstrukce a výroby různých druhů přípravků společnost nabízí svým klientům i komplexní řešení stavby jednoúčelových strojů, automatizaci výrobních procesů, ergonomické pracovní stoly pro ruční výrobu, servis výrobních linek a zařízení a zajišťuje zakázkovou výrobu strojních dílů podle dodané výkresové dokumentace.

Dále také společnost pro průmyslové využití dodává komponenty renomovaných značek. Mezi komponenty lze zařadit elektronické, pneumatické a hydraulické součásti, lineární vedení, elektrické pohony a montážní systémy hliníkových rámu a jejich příslušenství.

Společnost si zakládá na několikaletých zkušenostech jejích zaměstnanců s návrhem, vývojem a vlastní realizací výroby strojů a výrobních zařízení. Jednou z hlavních priorit této společnosti je vzájemná spolupráce při návrhu strojů a ochota maximálně vyhovět potřebám zákazníka.

3.3.1 Výsledky dotazníkového šetření podniku B

Následující část představuje otázky, na které byl zvolený podnik dotazován + jejich odpovědi. Na konci této bakalářské práce dojde ke komparaci výsledků všech dotazovaných společností.

- **Jak dlouho Váš podnik existuje? Po jak dlouhé době jste žádali o podporu?**

Společnost se na trhu nachází 5,5 roku a o první podporu zažádala již po roce založení, konkrétně o program Vzdělávejte se pro růst.

- **Jakého programu podpory jste se zúčastnili?**

Jak je již zřejmé z předchozí odpovědi, společnost se zúčastnila operačního programu Vzdělávejte se pro růst!, což je program spadající pod operační program Lidské zdroje a zaměstnanost.

- **Co Vás přimělo k podání žádosti o podporu? Proč jste si vybrali zrovna tento OP?**

Díky cílům operačního programu „Vzdělávejte se pro růst“ společnost k podání žádosti přiměla skutečnost, kdy bylo potřeba nově přičíst zaměstnance na pozici "strojný konstruktér" zaškolit na program, v kterém denně pracují.

- **Rozhodovali jste mezi více OP nebo pro Vás tento byl jasnou volbou? Z jakého důvodu?**

Stejně jako tomu bylo u podniku A, i u tohoto podniku byl zvolený operační program jedinou vhodnou volbou, která vyhovovala potřebám společnosti.

- **Na co byla podpora čerpána? Co bylo jejím cílem?**

Podpora byla čerpána za účelem čtení a kreslení technické dokumentace, kdy konkrétním cílem bylo zdokonalit konstruktéry v 2D a 3D programování v programu Solid Edge. Tento cíl se díky operačnímu programu společnost podařilo naplnit.

- **Podařilo se tento cíl naplnit? Pokud ne, proč?**

Ano, tento cíl se společnosti podařilo naplnit.

- **Jaké měla poskytnutá podpora dopady? K čemu vedla? Pomohla ke zlepšení tržního postavení? Pokud ano, jak konkrétně, co si pod tím představujete?**

Tato podpora měla u společnosti B mnoho dopadů, převážně pozitivních. Díky školení se zefektivnila a zrychlila práce konstrukčního oddělení, což mělo za následek více zakázek. Tím, že společnost získala více zakázek, došlo k samotnému rozvoji firmy. Na základě této skutečnosti bylo možné přijmout další zaměstnance. Podpora tedy pomohla ke zlepšení tržního postavení.

- **Zvýšila se konkurenceschopnost? Pokud ano, jak? Jak tuto skutečnost vnímáte?**

Podle slov respondenta došlo k posílení konkurenčního postavení společnosti.

- **Zvýšila se zaměstnanost? Pokud ano, jak? Jak tuto skutečnost vnímáte?**

U společnosti B došlo ke zvýšení zaměstnanosti. Při založení podniku měla společnost pouhých 8 zaměstnanců, k dnešnímu dni jich má 31. Podle Nařízení Evropské komise č. 364/2004 se tedy společnost přesunula z kategorie mikropodniků do kategorie malých podniků.

- **Došlo k podpoře inovací? Pokud ano, jak? Jak tuto skutečnost vnímáte?**

Ano, k podpoře inovací došlo. Došlo k zavedení vnitropodnikového programu a k rychlejší a efektivnější každodenní práci.

- **S jakými bariérami v rámci podnikání se setkáváte? Co byste změnili/ocenili?**

Samozřejmostí je, že i tato společnost se setkává s určitými bariérami v rámci podnikání. Mezi bariéry v podnikání společnost řadí nepružnost dodavatelů, problém s dodávkami, problémy s vnější kooperací. Problémy s vnější společností dokonce dovedly k rozhodnutí více rozvíjet vlastní výrobu a stát se tak soběstačnějšími.

3.3.2 Operační program Vzdělávejte se pro růst!

Program „Vzdělávejte se pro růst“ spadá pod operační program Lidské zdroje a zaměstnanost, který je zaměřen na snižování nezaměstnanosti prostřednictvím aktivní politiky trhu práce, profesního vzdělávání, začleněním sociálně vyloučených obyvatel zpět do společnosti, zvyšování kvality veřejné správy a mezinárodní spolupráce. [25]

Zaměstnavatelé obdrží finanční příspěvek, který slouží na vzdělávání či rekvalifikaci zaměstnanců a budou mu hrazeny mzdové náklady zaměstnance, kterých se týká vzdělávání. Mzdové náklady budou zaměstnavateli hrazeny po celou dobu vzdělávání zaměstnanců, jelikož je nebude moci použít na jinou práci. [54] Toto vzdělávání může být obecné a v odůvodněných případech i specifické.

Cílem tohoto programu, který realizuje Úřad práce ČR, je podpora zaměstnavatelů, kteří mají předpoklady k růstu a na HDP se podílejí významným podílem. Zaměstnavatelé musí působit ve vymezených odvětvích, kterými jsou – stavebnictví, strojírenství, nezávislý maloobchod, terénní sociální služby či odpadové hospodářství.

Dále jde také o podporu zaměstnavatelů, kteří potřebují odborně vzdělávat své dosavadní či nově příchozí zaměstnance. O tento příspěvek může tedy požádat jen ten zaměstnavatel, který působí v daném odvětví a má v plánu přijmout nové zaměstnance či vyškolit a rekvalifikovat ty dosavadní. [55]

3.4 Podnik C

Podnik C byl založen v roce 1992 jako soukromá česká firma zabývající se vývojem a výrobou přesných měřicích systémů v plynárenském průmyslu. Tato společnost během 25-ti let dokázala získat vedoucí postavení na našem, slovenském i zahraničním trhu, kam pronikala velmi úspěšně. Během těchto let se společnost také stala jedním ze tří největších výrobců přepočítavačů množství plynu na světě.

Společnost v současné době zaměstnává 120 zaměstnanců. S tímto počtem zaměstnanců ji lze podle Nařízení Evropské komise č. 364/2004 zařadit do kategorie středních podniků. K tomu, aby se tato společnost přesunula do kategorie velkých podniků, potřebuje ještě kolem 130 zaměstnanců.

Existují 2 strategické aspekty, na kterých je založen úspěch na světových trzích této společnosti. Jedním z nich je řešení pro měření a zpracování dat, které je založeno na přesné znalosti zákaznického prostředí, kdy spojení moderní technologie je plně komplexní a flexibilně reaguje na potřeby zákazníka. Druhým aspektem je rozvíjející se síť obchodních partnerů. Tito partneři působí na významných světových trzích a úspěšně se podílejí na nových projektech.

Již od založení se společnost zúčastňuje důležitých projektů, při kterých došlo k instalaci kolem 50 000 měřicích zařízení. Většina těchto měřicích zařízení byla určena pro střední a velké odběratele plynu.

Společnost má mnoho významných zákazníků z různých zemí, např. Indie, Itálie, Španělska, Arménie, Turecka, Portugalska, Koreje, Kypru, Iránu, Ruska či Asijského trhu.

3.4.1 Výsledky dotazníkového šetření podniku C

Tato část bude obsahovat výsledky dotazníkového šetření podniku C, včetně dopadů získané podpory. Závěrečná část poté bude obsahovat komparaci všech dotazovaných podniků.

- **Jak dlouho Váš podnik existuje? Po jak dlouhé době jste žádali o podporu?**

Firma byla založena roku 1992, ale poprvé podala žádost o získání podpory až v roce 2015, kdy se zúčastnila operačního programu Inovace.

- **Jakého programu podpory jste se zúčastnili?**

Společnost se zúčastnila operačního programu Inovace, který je nabízen Ministerstvem průmyslu a obchodu.

- **Co Vás přimělo k podání žádosti o podporu? Proč jste si vybrali zrovna tento OP?**

Jelikož je ve společnosti vyvíjena nová generace přepočítavačů plynu, tento operační program byl společnosti doporučen externí agenturou, která se žádostmi o dotační podporu zabývá.

- **Rozhodovali jste mezi více OP nebo pro Vás tento byl jasnou volbou? Z jakého důvodu?**

Společnost C se nerozhodovala mezi více operačními programy. Tento operační program pro ně byl jasnou volbou, jelikož se týkal právě podpory vývojového oddělení.

- **Na co byla podpora čerpána? Co bylo jejím cílem?**

Podpora byla čerpána na novou generaci přístrojů. Vývoj a implementace těchto přístrojů stále probíhá.

- **Podařilo se tento cíl naplnit? Pokud ne, proč?**

Ano, díky operačnímu programu Inovace se společnosti C podařilo tento cíl naplnit.

- **Jaké měla poskytnutá podpora dopady? K čemu vedla? Pomohla ke zlepšení tržního postavení? Pokud ano, jak konkrétně, co si pod tím představujete?**

U společnosti prozatím nedošlo ke zlepšení tržního postavení, a to z důvodu, že vývoj a implementace nové generace přístrojů stále probíhá, není tedy ještě ukončena. V současné době je společnost ve fázi přípravy prezentace, která se bude konat na konci června tohoto roku.

- **Zvýšila se konkurenceschopnost? Pokud ano, jak? Jak tuto skutečnost vnímáte?**

Společnost C zatím nedokáže zhodnotit, zda došlo ke zvýšení konkurenceschopnosti. Projekt byl v době konání rozhovoru ve fázi přípravy prezentace, která proběhla na konci června.

- **Zvýšila se zaměstnanost? Pokud ano, jak? Jak tuto skutečnost vnímáte?**

Ke zvýšení zaměstnanosti v případě této společnosti nedošlo.

- **Došlo k podpoře inovací? Pokud ano, jak? Jak tuto skutečnost vnímáte?**

K podpoře inovací u této společnosti D došlo. Podpora inovací je totiž smyslem jimi vybraného operačního programu. Konkrétně došlo k vývoji zcela nových přepočítávačů plynu.

- **S jakými bariérami v rámci podnikání se setkáváte? Co byste změnili/ocenili?**

Respondent neuvedl žádné bariéry, se kterými by se v rámci podnikání setkával. Nelze však říct, že se neseťká s žádnými bariérami, pouze na tuto otázku nedokázala společnost odpovědět.

3.4.2 Operační program Inovace

Tento operační program je poskytován Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR, které je také jeho správcem.

Zvýšení inovačního potenciálu podnikatelského sektoru je cílem tohoto operačního programu. Inovační potenciál má být zvýšen pomocí dotací, které slouží k realizaci inovačních projektů podniků (především MSP) a na projekty vysokých škol, fyzických osob, výzkumných institucí a MSP, které směřují k ochraně práv průmyslového vlastnictví.

Při naplnění toho cíle dojde k posílení konkurenceschopnosti, udržitelného růstu a vyváženého regionálního rozvoje celé české ekonomiky. [38] Následující obrázek č. 12 znázorňuje 2 projekty, kterých se operační program Inovace zabývá.

Obrázek 12: Dva typy projektů operačního programu Inovace

Zdroj: [12]

3.5 Podnik D

Společnost D byla založena roku 1995. Jelikož chce firma plnit nejvyšší požadavky zákazníků po celé Evropě, zaměstnává kvalifikované odborníky, kteří mají k dispozici skvělé technické zázemí a nejmodernější výrobní technologie. Firmu lze zařadit mezi rodinu evropských výrobců, a to díky službám a výrobkům, které jsou kvalitní a spolehlivé.

K prezentaci výrobků či novinek společnost navštěvuje evropské výstavy, které se pořádají v tomto oboru. Díky těmto výstavám a informacím, které na nich získá, je společnost schopna pozorovat nejnovější trendy, a tím pádem je schopna přizpůsobit jim své výrobky a služby.

Stejně jako podnik C, má i tento podnik zákazníky z různých zemí, např. Finska, Itálie, Francie či Německa. Všichni tito zákazníci mohou spoléhat na to, že dostanou pouze ty nejlepší výrobky, které splňují nejpřísnější evropské standardy.

Společnost má ke svým zákazníkům osobitý přístup, partnerské jednání a každému zákazníkovi se společnost věnuje individuálně. Jedním z nejdůležitějších cílů firmy je vytvoření dlouhodobého vztahu a spolehlivosti svým partnerům. Druhým cílem je samozřejmě špičková kvalita a inovativní přístup.

3.5.1 Výsledky dotazníkového šetření podniku D

Tato část bude obsahovat otázky a odpovědi z dotazníkového šetření, které bylo zasláno podniku D. Na konci bakalářské práce pak bude uvedena komparace výsledků s jednotlivými podniky.

- **Jak dlouho Váš podnik existuje? Po jak dlouhé době jste žádali o podporu?**

Podnik byl založen v roce 1995. Poprvé o podporu zažádal o 13 let déle, tedy v roce 2008. Dále v letech 2009, 2010 a 2013.

- **Jakého programu podpory jste se zúčastnili?**

V roce 2008 se podnik D zúčastnil operačního programu Marketing – Výzva I, v roce 2009 se jednalo o program Inovace – Inovační projekt – Výzva I. V roce 2010 společnost zažádala o 2 operační programy – Marketing – Výzva II a Poradenství – Výzva I. V roce 2013 společnost zažádala opět o operační program Marketing – Výzva II.

- **Co Vás přimělo k podání žádosti o podporu? Proč jste si vybrali zrovna tento OP?**

Ke každému operačnímu programu přiměla společnost jiná skutečnost k podání žádosti o podporu. Co se týče operačního programu Marketing - Výzva I, tam se společnost snažila uvést novou ALFA jednotku na trh. U Výzvy II operačního programu Marketing společnost přiměla k podání žádosti účast na výstavě ISH Frankfurt v roce 2011. V roce 2013 se znovu společnost zúčastnila Výzvy II operačního programu Marketing, a to kvůli prezentaci na výstavě ISH Frankfurt. K podání žádosti o operační program Poradenství - Výzva I společnost

přiměla analýzy a zdokonalení procesu marketingového průzkumu trhu a zavedení nových výrobků na trh HVAC v Evropě.

- **Rozhodovali jste mezi více OP nebo pro Vás tento byl jasnou volbou? Z jakého důvodu?**

Vždy jasná volba.

- **Na co byla podpora čerpána? Co bylo jejím cílem?**

Podpora byla čerpána za účelem snahy o uvedení nové alfa jednotky na trh, prezentace a účasti na výstavě ISH Frankfurt, vytvoření rekuperátoru (zařízení k ohřívání plynů horkými spalinami) světové třídy a jeho využití, analýzy a zdokonalení procesu marketingového průzkumu trhu a zavedení nových výrobků na trh.

- **Podařilo se tento cíl naplnit? Pokud ne, proč?**

Společnosti D se vždy podařilo cíle naplnit.

- **Jaké měla poskytnutá podpora dopady? K čemu vedla? Pomohla ke zlepšení tržního postavení? Pokud ano, jak konkrétně, co si pod tím představujete?**

Poskytnutá podpora měla pro společnost několik dopadů. Lze mezi ně zařadit zvýšení konkurenceschopnosti, zvýšení zaměstnanosti či podporu inovací. Všechny tyto dopady budou blíže vysvětleny v následujících otázkách.

- **Zvýšila se konkurenceschopnost? Pokud ano, jak? Jak tuto skutečnost vnímáte?**

Ano, u společnosti D došlo ke zvýšení konkurenceschopnosti. Dříve společnost v zahraničí začínala účastí na výstavách a veletrzích. K dnešnímu dni je jejich značka tak známá, že noví zákazníci přicházejí i na samotné doporučení.

- **Zvýšila se zaměstnanost? Pokud ano, jak? Jak tuto skutečnost vnímáte?**

Ano, vývoj produktu otevřel další možnosti prodeje v zahraničí, proto potřebují co nejvíce schopných lidí.

- **Došlo k podpoře inovací? Pokud ano, jak? Jak tuto skutečnost vnímáte?**

Ano, technický tým je společnosti je schopen sledovat nejnovější trendy a přizpůsobovat se. Také došlo k vývoji nového jednoduchého produktu.

- **S jakými bariérami v rámci podnikání se setkáváte? Co byste změnili/ocenili?**

Společnost D se také setkává s bariérami v rámci podnikání, převážně s komunikační bariérou.

3.5.2 Operační program Marketing

OP Podnikání a inovace zahrnuje program Marketing, který je zaměřený na rozvoj aktivit českých vývozců na zahraničních trzích a zvýšení využití vývozních příležitostí, které na světovém trhu existují. V rámci tohoto programu je podporováno např. získávání marketingových informací, které souvisí se vstupem na zahraniční trhy, vytváří se studie vstupu na tyto trhy, dochází k prezentacím podniku na veletrzích a výstavách v zahraničí a dochází ke tvorbě propagačních materiálů. [21]

Cílem programu Marketing je posílení konkurenceschopnosti malých a středních podniků se sídlem v ČR na mezinárodní úrovni. Dochází k reprezentaci České republiky na specializovaných výstavách a veletrzích v zahraničí. Program také vede k rozvoji infrastruktury pro zvýšení objemu a kvality poradenských, asistenčních, informačních a vzdělávacích služeb, které poskytuje agentura na podporu obchodu. V současné době je tím pověřena agentura CzechInvest, a to od 1. 10. 2007, do té doby byla pověřena agentura CzechTrade. [39]

4 ZHODNOCENÍ DOSAŽENÝCH VÝSLEDKŮ

V poslední kapitole této bakalářské práce budou zhodnoceny odpovědi na jednotlivé otázky, které byly položeny dotazovaným podnikům. Dotazník byl vyplněn 4 podniky, které mají své sídlo v Pardubickém kraji a řadí se do kategorie mikro, malých či středních podniků. Tedy podniků, které mají podle Nařízení Evropské komise č. 364/2004 maximálně 250 zaměstnanců, obrat do 50 milionů EUR nebo celkovou bilanci do 43 milionů EUR.

Všechny analyzované společnosti využily program, který je nabízen Ministerstvem průmyslu a obchodu. Program Nemovitosti, Marketing a Inovace spadají do operačního programu Podnikání a inovace. Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost nabízí program Vzdělávejte se pro růst!, kterého se zúčastnila jedna z analyzovaných společností. Finanční prostředky, které jsou prostřednictvím operačního programu Podnikání a inovace společnostem poskytnuty formou dotace pochází z 85 % ze strukturálních fondů EU a z 15 % ze státního rozpočtu.

Z daného výzkumu bylo zjištěno, že poskytování veřejných podpor může velmi pozitivně ovlivňovat tržní situaci podniků a vést k řadě efektů. Mezi pozitivní dopady lze zařadit zvýšení konkurenceschopnosti (tržního postavení) firem, zvýšení zaměstnanosti, podporu inovací.

Podniku C podpora pomohla k samotnému rozvoji firmy. Díky tomu tedy bylo možné přijmout nové zaměstnance. Společnost D je díky podpoře velmi známá a noví zákazníci přicházejí na doporučení, proto se společnost účastní už jen větších akcí. Zvýšení zaměstnanosti mělo pozitivní vliv u 2 společností. Společnost B díky podpoře dokázala zaměstnat o 23 pracovníků více, společnost D díky rozvoji firmy potřebuje také více pracovníků. Podpora inovací byla také u většiny vybraných společností pozitivním dopadem. U společnosti B došlo například k zavedení vnitropodnikového programu, u společnosti C došlo k vývoji zcela nových přepočítávačů plynu či u společnosti D došlo k vývoji nového jednoduchého produktu.

Na druhé straně, poskytování veřejných podpor (a samotné podnikání) je spojeno i s řadou bariér, se kterými se jednotlivé podniky mohou setkávat a setkávaly. Každý z dotazovaných podniků se s určitými konkrétními bariérami setkal. Jednalo se zejména o bariéru v komunikaci, ať již s úřady, tak i v rámci dodavatelsko-odběratelských vztahů. Podnik C vedla tato skutečnost k rozhodnutí, kdy je potřeba více rozvíjet vlastní výrobu a stát se tak soběstačnějšími. Podle společnosti A existuje příliš zbytečná a složitá administrativa, která je

v nesrozumitelné češtině. Dochází neustále ke změně zákonů, ke špatnému přerozdělování daní a povinných odvodů ze strany státu a také je dle společnosti nestabilní podnikatelské prostředí.

4.1 Doporučení

V návaznosti na dosažené výsledky jsou navržena následující opatření. Podnik A by měl brát v úvahu podporu inovací, která by měla být úspěchem k rozvoji firmy. V oblasti administrativy autorka práce doporučuje, aby došlo k zaškolení zaměstnanců, v jiném případě, aby došlo k pořízení nového informačního systému, který by se měl zaměřovat pouze na administrativu.

Z výsledků hodnocení by se měl podnik B zaměřit na bariéry, se kterými se v rámci podnikání setkává. Proto autorka práce doporučuje, aby se společnost snažila více rozvíjet vlastní výrobu. Aby společnost dosáhla této skutečnosti, měla by přijmout nové zaměstnance.

Z daného výzkumu lze společnost C zhodnotit jako průměrnou, a to z pohledu, že konkrétní společnost se nesnaží svůj zaměstnanecký tým rozšiřovat. Proto autorka práce doporučuje přijímání nových pracovníků a jejich zaškolení. Z hlediska podpory inovací lze tuto skutečnost zhodnotit jako kladnou, proto v této části autorka nenavrhuje žádné řešení.

Z hlediska návrhu řešení, autorka práce nemá ke společnosti D žádné připomínky, a to z důvodu, že veškeré své možnosti využívají naplno a snaží se rozvíjet dál, a to jak z pohledu inovací, tak i zaměstnanosti. Proto lze doporučit, aby v tom společnost pokračovala i nadále a snažila se rozšířit svůj tým.

Všechny dotázané společnosti se setkávají s přehnanou administrativou, a tak autorka práce tedy doporučuje, aby došlo ke zjednodušení administrativních procesů. Podle autorky by také mělo dojít ke zjednodušení poskytování podpor, neboť i tento proces je velmi složitý.

Podniky nevyužívají veškeré své schopnosti k rozvoji podniku. Měly by se tedy zaměřit na skutečnosti, které jim k rozvoji pomohou. Jedná se například o zvýšení konkurenceschopnosti, zvýšení zaměstnanosti, zlepšení tržního postavení či podporu inovací. Aby došlo k podpoře těchto oblastí, měl by se každý podnik zúčastnit operačního programu, který se na danou oblast specializuje.

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce se zabývala mikroekonomickou analýzou podpory podnikatelského prostředí v České republice. Bylo nutné zjistit dopad veřejné podpory v sektoru malého a středního podnikání. Sektor malého a středního podnikání je důležitou součástí každé země, převážně v oblasti zaměstnanosti a ekonomického výkonu. Malé a střední podniky lze dělit podle statistického pojetí, podle zákona o podpoře malého a středního podnikání a podle členění dle Nařízení komise EU. Malý a střední podnik představuje podnik, který zaměstnává méně než 250 zaměstnanců a jeho obrat nesmí být vyšší než 50 milionů EUR, popřípadě bilanční suma roční rozvahy nesmí být vyšší než 43 milionů EUR.

Cílem této bakalářské práce bylo analyzovat dopad veřejné podpory na vybrané malé a střední podniky a jejich dopad na tržní situaci. Bylo nutné oslovit malé a střední podniky, kterým byla v posledních letech poskytnuta veřejná podpora a pomocí dotazníkového šetření zjistit dopad této podpory.

Ke zjištění konkrétních výsledků bylo potřeba předem stanovit dotazník, který byl vyplněn 4 podniky z Pardubického kraje řadící se do kategorie malých a středních podniků. Ani jeden z podniků si nepřál, aby byl v práci uveden jeho název, a tak jsou podniky označeny písmeny A-D. Po vyplnění dotazníku podniky následovalo představení společnosti, její hodnocení, včetně zjištění dopadů - konkurenceschopnosti, zaměstnanosti, tržní situace a inovací, a charakterizování poskytnutého operačního programu.

Z dané analýzy bylo zjištěno, že podniky nevyužívají veškeré své možnosti, které by vedly k rozvoji podniku. Část podniků by se měla zaměřit na zvýšení konkurenceschopnosti, část zase na zvýšení zaměstnanosti či na podporu inovací. Aby došlo k podpoře těchto oblastí, měl by se každý podnik zúčastnit operačního programu, který je na zmiňované oblasti specializován. Například operační program Lidské zdroje a zaměstnanost se zaměřuje na snižování nezaměstnanosti, a tak by se jej měl zúčastnit podnik, který má nedostatek zaměstnanců. Operační program Inovace je zaměřen na zvýšení inovačního potenciálu, a tak by ho měl využít podnik, který potřebuje podpořit inovace.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] ARMSTRONG, Michael. *Řízení lidských zdrojů*. Praha: Grada, c2002. Expert (Grada). ISBN 80-247-0469-2.
- [2] Asociace malých a středních podniků a živnostníků České republiky (AMSP ČR). *Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR* [online]. [cit. 2017-01-07]. Dostupné z: <http://www.amsp.cz/o-asociaci>
- [3] BRODSKÝ, Zdeněk a Michaela STRÍTESKÁ. *Malé a střední podnikání: distanční opora*. Vyd. 2. Pardubice: Univerzita Pardubice, Fakulta ekonomicko-správní, 2010. ISBN 978-80-7395-346-1.
- [4] Business Angels. *CzechInvest* [online]. [cit. 2017-01-09]. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/business-angels>
- [5] ČESKO. Zákon č. 89/2012 Sb. In: Občanský zákoník České republiky. Dostupné z <http://zakony.kurzy.cz/89-2012-obcansky-zakonik/paragraf-420/>
- [6] Definice malých a středních podniků. *EC EUROPA* [online]. [cit. 2017-05-13]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/competition/consultations/2013_consolidated_gber/annex_II_cs.pdf
- [7] Definiční znaky veřejné podpory. *Strukturální fondy* [online]. [cit. 2017-04-15]. Dostupné z: https://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/9533c967-ce10-4705-8bf9-87cf628d3b10/MD-VP_v1.pdf?ext=.pdf
- [8] Ekonomické subjekty v Pardubickém kraji k 31. prosinci 2013. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2017-05-17]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/x/ekonomicke-subjekty-v-pardubickem-kraji-k-31-prosinci-2016>
- [9] Hospodářská komora České republiky. *Hospodářská komora České republiky* [online]. [cit. 2016-12-15]. Dostupné z: <http://www.komora.cz/hospodarska-komora-ceske-republiky/hospodarska-komora-ceske-republiky-hk-cr/>
- [10] Charakteristika Pardubického kraje. *Business Info* [online]. 2011 [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/charakteristika-pardubickeho-kraje-7262.html>
- [11] ICC ve světě. *ICC - Czech Republic International Chamber of Commerce* [online]. [cit. 2016-12-12]. Dostupné z: <http://www.icc-cr.cz/cs/o-icc/icc-ve-svete>

- [12] Inovace. *CzechInvest* [online]. [cit. 2017-05-22]. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/inovace>
- [13] Jak Nový občanský zákoník definuje podnikání. *Ipodnikatel* [online]. 2014 [cit. 2017-03-30]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/Zahajeni-podnikani/jak-novy-obcansky-zakonik-definuje-podnikani.html>
- [14] JANKŮ, Martin a Jana MIKUŠOVÁ. *Veřejné podpory v soutěžním právu EU*. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-430-8.
- [15] KALÍNSKÁ, Emilie. *Mezinárodní obchod v 21. století*. Praha: Grada, 2010. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3396-8.
- [16] Koncepce podpory MSP 2014-2020. *Businessinfo* [online]. 2013 [cit. 2016-12-15]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/koncepce-politiky-msp-2014-2020-27913.html>
- [17] KOTLER, Philip. *Moderní marketing: 4. evropské vydání*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1545-2.
- [18] Lean management. *Talterra* [online]. 2016 [cit. 2017-01-22]. Dostupné z: <http://talterra.cz/blog/lean-management/>
- [19] MALACH, Antonín. *Jak podnikat po vstupu do EU*. Praha: Grada, 2005. Expert (Grada). ISBN 80-247-0906-6.
- [20] Malí a střední podnikatelé mohou čerpat bezúročné půjčky na své projekty. *Měsíc* [online]. 2017 [cit. 2017-05-15]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/clanky/mali-a-stredni-podnikatele-mohou-cerpat-bezurocne-pujcky-na-sve-projekty/>
- [21] Marketing. *CzechInvest* [online]. [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/1marketing>
- [22] Nemovitosti. *CzechInvest* [online]. [cit. 2017-05-02]. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/nemovitosti-1>
- [23] O CzechTrade. *CzechTrade* [online]. [cit. 2017-01-09]. Dostupné z: <https://www.czechtrade.cz/o-czechtrade>
- [24] O Rozhodčím soudu. *Rozhodčí soud* [online]. [cit. 2017-01-05]. Dostupné z: <http://www.soud.cz/>

- [25] OP Lidské zdroje a zaměstnanost. *Evropská unie, Evropský sociální fond, Operační program zaměstnanost* [online]. [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: https://www.esfcr.cz/detail-clanku/-/asset_publisher/BBFAoaudKGfE/content/op-lidske-zdroje-a-zamestnanost-op-lzz-
- [26] Pardubický kraj. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2017-05-11]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/11272/17802383/0.EC_OpenElement&FieldElemFormat.gif/52649788-2379-44dd-8538-a8f18018cc57
- [27] Pardubický kraj. *MC-Bauchemie* [online]. [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <http://pt.mc-bauchemie.cz/index.php?id=112>
- [28] Počty jednotek v registru ekonomických subjektů podle počtu zaměstnanců. *Český statistický úřad* [online]. 2016 [cit. 2017-04-05]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/33199367/32020216q130.pdf/5778950e-473d-42e3-996a-05c215d2077e?version=1.0>
- [29] Počty jednotek v registru ekonomických subjektů podle územního členění a vybraných právních forem. *Český statistický úřad* [online]. 2017 [cit. 2017-05-11]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/46254521/14007017q101.pdf/f8e702d4-3951-4b46-835f-4f57c92a04ae?version=1.0>
- [30] Podnikatelské prostředí a ekonomický růst ČR - N. *Český statistický úřad* [online]. 2009 [cit. 2016-12-05]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/podnikatelske-prostredi-a-ekonomicky-rust-cr-n-soj3p4cghi>
- [31] Podnikatelské prostředí. *Podnikej snadno* [online]. [cit. 2017-03-05]. Dostupné z: <http://www.podnikejsnadno.cz/poradna/rady-a-zkusenosti/podnikatelske-prostredi-ktere-factory-pusobi-na-vas-podnik>
- [32] Podnikatelské prostředí: Mezoprostředí. *Slideplayer* [online]. 2016 [cit. 2017-03-07]. Dostupné z: [14] <http://slideplayer.cz/slide/2807726/>
- [33] Podnikatelský inkubátor. *Start podnikání* [online]. [cit. 2017-01-12]. Dostupné z: http://www.startpodnikani.cz/index.php?open=podnikatelske_inkubatory
- [34] Profesionální sdružení. *Wikipedia* [online]. 2014 [cit. 2016-11-24]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Profesn%C3%AD_sдру%C5%BEen%C3%AD
- [35] Profil banky. *Česká exportní banka* [online]. [cit. 2017-01-09]. Dostupné z: <https://www.ceb.cz/kdo-jsme/profil-banky/>

- [36] Profil. *EGAP* [online]. [cit. 2017-01-09]. Dostupné z: <http://www.egap.cz/o-spolecnosti/profil/index.php>
- [37] SRPOVÁ, Jitka a Václav ŘEHOŘ. *Základy podnikání: teoretické poznatky, příklady a zkušenosti českých podnikatelů*. Praha: Grada, 2010. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3339-5.
- [38] Text programu Inovace. *CzechInvest* [online]. [cit. 2017-05-22]. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/data/files/text-programu-inovace-1929-cz.pdf>
- [39] Text programu Marketing. *CzechInvest* [online]. [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/data/files/text-programu-22.pdf>
- [40] Uplatňování definice malého a středního podniku. *Businessinfo* [online]. 2009 [cit. 2017-01-19]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/uplatnovani-nove-definice-maleho-a-3760.html>
- [41] Úvodní informace. *Česká podnikatelská reprezentace při EU v Bruselu* [online]. [cit. 2017-01-05]. Dostupné z: <http://www.cebre.cz/>
- [42] VEBER, Jaromír a Jitka SRPOVÁ. *Podnikání malé a střední firmy*. 3., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2012. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4520-6.
- [43] VEBER, Jaromír. *Management inovací*. Praha: Management Press, 2016. ISBN 978-80-7261-423-3
- [44] Venture Kapitál. *CzechInvest* [online]. [cit. 2017-01-09]. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/venture-kapital>
- [45] Veřejná podpora. *Úřad pro ochranu hospodářské soutěže* [online]. [cit. 2017-02-10]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejna-podpora.html>
- [46] Veřejné podpory podle nových pravidel. *Právní rádce* [online]. 2012 [cit. 2017-03-18]. Dostupné z: <http://pravniradce.ihned.cz/c1-57650400-verejne-podpory-podle-novych-pravidel>
- [47] Veřejný sektor (Public sector). *Management Mania* [online]. [cit. 2016-12-07]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/verejny-sektor>
- [48] Veřejný sektor, veřejné statky a služby. *Rozvoj obcí* [online]. 2011 [cit. 2017-03-05]. Dostupné z: <http://www.rozvojobci.cz/news/verejny-sektor-verejne-statky-a-sluzby/>

- [49] VITURKA, Milan. Kvalita podnikatelského prostředí, regionální konkurenceschopnost a strategie regionálního rozvoje České republiky. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3638-9.
- [50] Vize strategického směřování ČEB. *Slideplayer* [online]. 2016 [cit. 2017-03-07]. Dostupné z: <http://slideplayer.cz/slide/1944120/>
- [51] Vnější prostředí firmy. *Halek* [online]. [cit. 2017-05-17]. Dostupné z: <http://halek.info/prezentace/marketing-prednasky6/obrazky/vnejsi-prostredi-firmy.png>
- [52] VODÁČEK, Leo a Olga VODÁČKOVÁ. *Malé a střední podniky: konkurence a aliance v Evropské unii*. Praha: Management Press, 2004. Malé a střední podnikání. ISBN 80-7261-099-6.
- [53] Výzva k předkládání projektů v rámci OPPI. *CzechInvest* [online]. [cit. 2017-05-04]. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/data/files/vyzva-nemovitosti-ii-prodlouzeni-nove-vyhlaseni-2936-cz.pdf>
- [54] Vzdělávejte se pro růst!. *Integrovaný portál MPSV* [online]. [cit. 2017-05-15]. Dostupné z: https://portal.mpsv.cz/sz/politikazamest/esf/projekty/projekt_vzdelavejte_se_pro_rust~
- [55] Zaměstnavatelé mohou své zaměstnance vzdělávat v rámci pěti projektů. *Dotační*. [online]. 2012 [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: <http://www.dotacni.info/tag/vzdelavejte-se-pro-rust/>
- [56] Zpráva o vývoji malého a středního podnikání a jeho podpoře v roce 2014. *Ministerstvo průmyslu a obchodu* [online]. 2015 [cit. 2016-12-15]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument164106.html>
- [57] Zpráva o vývoji malého a středního podnikání a jeho podpoře v roce 2015. *Ministerstvo průmyslu a obchodu* [online]. 2016 [cit. 2017-01-19]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/cz/podnikani/male-a-stredni-podnikani/studie-a-strategicke-dokumenty/zprava-o-vyvoji-maleho-a-stredniho-podnikani-a-jeho-podpore-v-roce-2015--221710/>
- [58] Životní cyklus organizace. *Managementmania* [online]. [cit. 2017-05-20]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/zivotni-cyklus-organizace>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Dotazník.....	58
--------------------------	----

Příloha A

1. Identifikační údaje:

Název: nepovinné

Počet zaměstnanců:

2. Jak dlouho Váš podnik existuje? Po jak dlouhé době jste žádali o podporu?
3. Jakého programu podpory jste se zúčastnili?
4. Co Vás přimělo k podání žádosti o podporu? Proč jste si vybrali zrovna tento OP?
5. Rozhodovali jste mezi více OP nebo pro Vás tento byl jasnou volbou? Z jakého důvodu?
6. Na co byla podpora čerpána? Co bylo jejím cílem?
7. Podařilo se tento cíl naplnit? Pokud ne, proč?
8. Jaké měla poskytnutá podpora dopady? K čemu vedla? Pomohla ke zlepšení tržního postavení? Pokud ano, jak konkrétně, co si pod tím představujete?
9. Zvýšila se konkurenceschopnost? Pokud ano, jak? Jak tuto skutečnost vnímáte?
10. Zvýšila se zaměstnanost? Pokud ano, jak? Jak tuto skutečnost vnímáte?
11. Došlo k podpoře inovací? Pokud ano, jak? Jak tuto skutečnost vnímáte?
12. S jakými bariérami v rámci podnikání se setkáváte? Co byste změnili/ocenili?

Příloha 1: Dotazník